

KRISZTUS ARCÁT RÁVÉSNİ A VILÁGRA

Kilenced Ozsvári Csabával az Egyházért

ELŐSZÓ

Ozsvári Csaba hűségesen és alázattal szerette az Egyházat. Sírfelirata is erről tanúskodik: „Dilexit Ecclesiam” („Szerette az Egyházat”). Ez a szeretet nem pusztán érzelem, hanem egész személyiségének, életének, művészetének odaszánt, áldozatkész, kitartó és tudatos elajándékozása Isten teremtett világának és népének szolgálatára. Az esendő ember tekintetét szerette volna felemelni, hogy a mindenható Isten arcát szemlélhesse; azt az arcot, amelyben megláthatja az örök Gondviselés szerető gondoskodását, és amely mindenért hálás lelkiülettal ajándékozza meg.

E kilenc elmélkedés és imádság segítségével közelebb szeretnénk kerülni az Egyház titkához: meglátni, megszeretni és szolgálni azt. Csaba a teljességre törekedett. Élete példát ad a folyamatosan tisztuló, egyre inkább az örök cél felé tartó, önmagát mind teljesebben Istennek ajándékozó ember útjáról. Családjában, közösségeiben, munkájában és az Egyházban egyaránt a lényegre figyelt: hogyan tud jobban szeretni és szeretetre gyűjteni; hogyan válhat tehetségével és esendő emberségével egyre hűségesebb és alázatosabb szolgájává Urának és Teremtőjének.

Csaba a Schönstatt Mozgalomban elköteleződött életben találta meg azt az utat az Egyházban, amelyen Isten személyesen vezette őt, és amely számára egyszerre jelentette a hagyomány megőrzését és a megújulás szolgálatát. Josef Kentenich atyának, a Schönstatt Család alapítójának egyik önmeghatározása, amely az általa alapított közösség számára ma is iránymutató: „A fülem Isten szívéen, az ujjam a kor pulzusán”. Kentenich atya követte Jézus felhívását, hogy értelmezze az idők jeleit (vö. Mt 16,2–3; Lk 12,54–56), ezért életműve fontos hozzájárulást jelent a mai Egyház számára, hogy felismerje Isten működését korunk eseményeiben és kihívásaiban.

Hogyan tekint a schönstatti lelkiség a folytonos megújulásra hivatott Egyházra?

A Szentlélek az az isteni erő, aki minden megkeresztelt embert részesít Krisztus prófétai küldetésében (vö. LG 12), így lehetséges, hogy „az evangélium ereje felragyoghat a mindennapi családi és társadalmi életben” (LG 35). A kor hangjának értelmezése figyelembe veszi az adott történelmi korszak társadalmi és kulturális helyzetét, vagyis a jelen valóságát. A szövetség Istene szabad és alkotó munkatársaknak hívja az embereket a világ alakítására és megváltásának szolgálatára.

Kentenich atya teológiai történelemszemléletében „az élet Istene” áll a középpontban, miközben számol a sötétség „erőivel és hatalmaival” is (vö. Ef 6,11).

Az idők hangjának értelmezéséhez elengedhetetlen a megkülönböztetés: fel kell ismernünk, mi a különbség a „kor szelleme” és a „korszellem” között.

A kor szelleme mindaz, amely átjárja az emberek reményeit, törekvéseit és életét, amely a szívek mélyéig hatol, és amelyben felismerhető a Szentlélek tevékeny jelenléte a világban. Érzékeléséhez állandó, figyelmes jelenlétre van szükség. Az állandó kapcsolat a jelennel megköveteli, hogy szolidárisan osztozzunk az emberek reményeiben és életük mozgatóerőiben, hogy átérezzük, ismerjük aggodalmaikat és problémáikat. Nem a világ elől való menekülés, hanem a világgal való felelős kapcsolat a feltétele annak, hogy érzékelni tudjuk az idők hangját, és hogy kérdéseire evangéliumi választ adhassunk.

A korszellem ezzel szemben a világias gondolkodás és életérzés különböző megnyilvánulásainak összessége. Tömegeket mozgat meg, minden emberre hatást gyakorol, és nem titkolt célja, hogy átformálja gondolkodásunkat és életünket. Az effajta tömeghatás kritikus elutasítása nem jelentheti a múlt és a jelen fekete-fehér szemléletét, sem pusztán elszigetelődést vagy elutasítást. Arra kell törekednünk, hogy megszabaduljunk a hamis eszméktől, és inspiráljuk azokat a belső lelki folyamatokat, amelyek az igazság felismeréséhez és megéléséhez vezetnek. Ma, a XXI. század első évtizedeiben fájó botrányok és egyre nagyobb méretű paphiány rázta meg közösségeinket. Mit tehetünk mi? Mire indít ez minket?

Ozsvári Csaba és felesége 1997-ben csatlakozott a Magyar Schönstatt Családmozgalomhoz. A közösség küldetése az, hogy segítse a családban a mindennapi életben megvalósulni Isten országát és ezáltal elevenebbé tenni az Egyház életét. Csaba a Schönstatt közösségben házastársával életre szóló elköteleződést vállalt, életét Magyarország lelki megújulásáért ajánlotta fel. Mindhalálig hű maradt!

Amikor most Ozsvári Csaba életét és alkotásait szemléljük, szeretnénk saját megtérésünkkel, belső világunk Isten elé tárásával és őszinte önvizsgálatunkkal hozzájárulni szeretett Egyházunk megújulásához. Nem elsősorban másoktól várjuk a megújulást, hanem önmagunktól. Csaba példáját követve szeretnénk saját területünkön szenvedélyesen, minden tehetségünket és tudásunkat bevetve Krisztus misztikus testét szolgálni. Munkánkkal és életünk minden mozzanatával, figyelve és érzékelve Krisztust, akit keresztyénként képviselünk a világban, és figyelve a Szentlélek vezetésére, aki eligazít bennünket abban, hogyan tegyünk hiteles tanúságot róla korunk emberének.

1. BIANKÓ FELHATALMAZÁS

Hűség Istenhez

Ábrahám áldozata (A pátyi kapu részlete)

- Szemléljük csendben a képet! Engedjük, hogy szépsége és üzenete megnyissa szívünket az elmélkedésre! Figyeljünk arra, milyen gondolatokat vagy érzéseket ébreszt bennünk!

Josef Kentenich atya mély meggyőződése volt, hogy Isten szeretete megelőzi egész életünket. Mielőtt megszülettünk volna, mielőtt bárki ismert vagy szeretett volna bennünket, már jelen voltunk az ő gondolatában és szerető tervében. Ahogyan a művész lelkében él alkotása, mielőtt látható formát öltene, úgy hordozott minket Isten öröktől fogva a szívében. Ennek a személyes és feltétel nélküli szeretetnek a felismerése adja meg azt a bizalmat, hogy életünket egészen az ő kezébe helyezzük.

Ebből a tapasztalatból fakad Kentenich atya „biankó-felhatalmazásról” szóló tanítása is. A kép a banki életből származik: az ember egy üres szerződést előre aláír a lap alján, átadja Istennek, hogy azt írjon rá, azt kérjen tőle, amit jónak lát. Hűségünk abban áll, hogy ezt a teljes bizalmat újra és újra megújítjuk, életünket fenntartások nélkül Isten rendelkezésére bocsátjuk. Amikor elbizonytalanodunk, és döntéseink súlya ránk nehezedik; amikor keressük a helyes utat, hogy életünk jó irányban haladjon, átengedjük a kezdeményezést Istennek, és újra teljes bizalommal rábízunk magunkat, ahogy Ábrahám bízott a Mindenhatóban, ahogy Jézus tanított minket imádkozni: Legyen meg a te akaratod!

Ezt az odaadást azonban nem tudjuk másként megtenni, csak ha megtapasztaltuk az Ő végtelen szeretetét. Nem azért merjük átadni neki az életünket, mert erősek és bátrak vagyunk, hanem mert bízunk abban, hogy a legjobbat akarja nekünk és hordoz bennünket.

GONDOLATOK CSABÁTÓL

„Amikor hitről, a személyes hitemről kérdeznek, nem tudok, és nem is akarok mást mondani, mint az Egyház közös hitvallását: a Credót, mely személyesen átélt közös hit.” (*Talentum, Duna TV, 2000*)

„A művészetben és a művészen kívül engem nem érdekel más, mint Jézus Krisztus. És semmi másról nem akarok beszélni, csak Isten dicsőségéről. Ha ez nem megy, akkor inkább hallgatom. Hívó emberként Isten közelségére vágyom. Társaságát keresem a szentmisében, az imádságban, a családban és mindennapi munkámban. Amikor dolgozom, az ábrázolandó témában vagy liturgikus tárgyban újra és újra meg kell élnem a személyes kapcsolatomat Istennel. Ez nélkülözhetetlen a szakrális művészet területén. Hívóként végzem a munkámat. Mindig Istenbe kapaszkodva és mindig az Egyház közösségében. A szenvedő Jézus Krisztus ábrázolásakor, a Megfeszített testének, sebeinek és arcvonásainak megformálásakor megrendítő az ő közelsége. Megrendítő és félelmetes, de csodálatos is, mert csak az ő közel-

ségében élhető az Élet. Valamit ilyenkor megsejt az ember a végtelen Istentről.” (*Liturgia és művészet, 1997*)

„Lényeges, hogy az ember mindig személyesen találkozik Istennel. Az Egyházon belül, az Egyház útmutatásai szerint, az Egyház segítségével, de mindig személyesen.” (*Mária Rádió, 2008*)

HOGYAN LÁTTÁK ŐT MÁSOK?

Kereszténységét nem gyakorló családban nőtt fel. Mindig is nagyon erős volt benne az Isten utáni vágyakozás. Fiatal felnőtt korában tért meg. „A többiektől megkülönböztette az éhsége a transzcendenciára: többre, másra vágyott, mint amit a világ tudott adni...” (*Tóth Csaba festőművész, barát a főiskolán*)

„Papa nagyon mély lelki életet élt, több mélyen szántó elmélkedése, írása maradt ránk. Fiatalkorában erőteljesen vonzódott a filozófiához, a teológiához. Ő nagyon sok mindent (lelki és tárgyi tudást) meg tudna osztani velem most is, amihez én nem „férek” hozzá. A közös családi imádságok, vagy az, ahogy ő tudott Istentről, teológiai kérdésekről beszélgetni, vagy ahogy az alkotásain keresztül meg tudott fogalmazni igazságokat, és ahogy imádkozott, az mind példa és segítség volt nekünk. Ahogy a templomban viselkedett, az nekem mindig azt mutatta, hogy ez neki mennyire fontos. Szerényen és természetesen tudta közvetíteni ezeket az üzeneteket felénk.” (*Koltai Áron*)

„Csabát alapvetően a hite, a hitért folytatott küzdelme, a jó szándéka vezette. Másról rosszat nem mondott, másnak rosszat nem kívánt. Megértő volt. Tisztában volt gyengeségével, és ettől volt erős.” (*Ramocsai Balázs*)

„Papa a lelki dolgokra nagy hangsúlyt helyezett, de ugyanúgy a nagyon emberi oldal, a jó étel, a jó bor is szorosan hozzátartoztak az életéhez. Teljes egyensúlyban volt nála a két oldal.” (*Ozsvári Ilka*)

„Művei elkészítéséhez tanulmányozta az adott témát bibliai, teológiai és művészettörténeti szempontból is. [...] Csabából áradt, hogy amit csinál, azt nemcsak átgondolja, hanem át is imádkozza. Az igazi művész úgy belefeledkezik a témájába, hogy szinte abban él. Csaba úgy tudott belefeledkezni ezekbe a témákba, hogy

szentatyákat olvasott, apostoli atyákat, és a műhelyben szóló zene is ezt szolgálta.”
(Holnapy D. Márton O.Praem., fiatalkori barát)

„A lelki szegénységről a Papa jut eszembe. A betlehemi jászol szegénysége, szerénysége. Nagyon tiszta, egyszerű hite volt. Nem voltak saját magyarázatok, hogy így meg úgy, ő azt vallotta, amit az Egyház mond. Ehhez nagyon ragaszkodott. Nagyon mélyen hitt, de nem bonyolította túl a dolgokat.” (Ozsvári Ilka)

IMÁDKOZZUNK

Szentháromság Isten!

Kérlek, töltsd be az utánad való vágyakozásomat mindennapi hűséggel! Adj éber szemet és nyitott szívet, hogy felismerjem jelenlétedet a hétköznapijaimban! Téged keresselek az emberekkel való találkozásokban, és téged szolgáljalak, amikor segítséget nyújtok nekik. Tőled várom a lelki erőt, a megújulást és a felemelkedést gyarlóságaimból. Add meg a kegyelmet, hogy megtaláljalak mindennapi imáimban és az Egyház liturgiájában! Adj mellém társakat a feléd vezető úton! Segíts felismernem a valódi lelki és szellemi táplálékot, amely hozzád emel!

Tisztítsd meg szívemet mindattól, ami a hétköznapi gondjai között beszennyezi! Add, hogy nap mint nap képes legyek felállni, újrakezdeni és bizalommal rád hagyatkozni! Életemben legyen meg a te akaratod!

Ne az én akaratom valósuljon meg, hanem a tiéd! Kérem ezt akkor is, amikor elképze-
léseim nem egyeznek a te terveddel. Kérem ezt akkor is, amikor számomra érthetetlen
vagy fájdalmas úton vezetsz a nagyobb jó felé. Bízom benned, mert te végtelenül jó vagy,
szeretsz engem, és a gondomat viseled. A te szent terveid az életemmel hozzád, az örök
boldogságba vezetnek. Ezért megengedem neked és kérem tőled, hogy legyen meg a te
akaratod, jelentsen ez bármit: hozzon örömet, áldozatot vagy szenvedést! Benned bízom
Atyám, Megváltóm, Éltesítő Lélek, aki élsz és uralkodsz egész életemen, vágyakozásomon,
akaratomon és gondolataimon mindörökké!

Ámen.

Szűz Mária, Egyház anyja, könyörögj érettünk!

Mi az életemben az a terület, amelyet még nem mertem teljes bizalommal Isten kezébe
helyezni, és mi akadályoz abban, hogy kimondjam: „Legyen meg a Te akaratod”?

2. „DILEXIT ECCLESIAM” – „SZERETTE AZ EGYHÁZAT”

Hűség az Egyházhoz

Az Egységkereszt (részlet)

• Szemléljük csendben a képet! Engedjük, hogy szépsége és üzenete megnyissa szívünket az elmélkedésre! Figyeljünk arra, milyen gondolatokat vagy érzéseket ébreszt bennünk!

Megőrizni és megújítani! Az Egyház az örök értékek és az Isten által ránk bízott igazság őrzője, hivatása, hogy ezt az igazságot minden korban megélhető tegye. Ugyanakkor az Egyház mindig megújulásra, reformra szorul. Nem lángok között mozdulatlanul álló szikla, hanem a történelem tengerén Krisztus vezetésével előrehaladó hajó.

Küldetését nem csupán vezetői, hanem az összes megkeresztelt közös felelőssége és méltósága által kapja. El akarjuk kerülni a mértéktelen vagy sokszor öncélú „újtási szenvedélyt”, a korszellem divatjához való kritikátlan alkalmazkodást, ugyanakkor éberén a jelen pillanat kihívásaira kell keresztényként válaszolnunk. Meg kell tanulnunk különbséget tenni az igazi szabadság és a kötődések nélküli életfelfogás között.

Isten népének, az Egyháznak egyre inkább *Isten családjává* kell válnia. A vezetők feladata Istent mint Atyát bemutatni, ami nem újfajta patriarchizmust jelent, hanem a szeretet uralmát. A családoknak és az elkötelezett közösségeknek mint kis egyházaknak (ecclesiola) a világban a „szív szerepét kell betölteniük: életet adni, összekötni és szeretetet közvetíteni. Így válhat az Egyház olyan családdá, ahol mindenki közös felelősséget hordoz, és amelyben az engedelmisség nyíltsággal és szolgáló szeretettel párosul.”¹

GONDOLATOK CSABÁTÓL

„Életem gazdagságát Jézus Krisztustól kaptam. Ez azt jelenti, hogy mindig az ő közelségében szeretném élni az életemet, neki köszönhetek mindent. Az Egyházat, melynek keretei nélkül nem tudom elképzelni hitemet, az életemet és a családomat: a feleségemet és gyermekeimet. Ez számomra nem háttér, hanem minden. Azért, hogy művészettel, pontosabban szakrális művészettel foglalkozom, külön köszönetet adhatok a Jóistennek...”

A szabadidőmben, ami tényleg elég kevés van, mert hála Istennek sok munkám van, furcsa, de azt kell mondjam, hogy XVI. Benedek pápa írásait olvasom. Sokat írt a liturgia és a művészet kapcsolatáról. Mindenkinek ajánlom, nagyon hasznos és fontos olvasmányok. A másik, ami számomra létszükséglet, olyan, mint a levegő vagy a víz, az a zenehallgatás. Munka közben is, mivel egyedül vagyok a műhelyben, és vannak olyan részek a munkámban, amelyek nem hangosak, lehet zenét hallgatni...” (a Mária Rádió riportja, 2008)

„Úgy segítsetek a papoknak, hogy szeretitek őket” – tanácsolta laikus testvéreinek.

¹ Vö. FELDMANN, Christian, *Isten szelíd forradalmára*, Szent István Társulat, Budapest 2008, 129.

HOGYAN LÁTTÁK ÖT MÁSOK?

Csaba egyházhűsége és szeretete több szinten és különböző területeken is megmutatkozott. Fontosnak tartotta, hogy az Egyház tanítását megalapozottan ismerje, ne pusztán benyomásokból vagy felszínes ismeretekből éljen. Ennek érdekében levelező teológiai képzésben vett részt, rendszeresen olvasott teológiai irodalmat, és gyakran forgatta a Katolikus Egyház Katekizmusát.

Teljes bizalommal hagyatkozott az Egyház tanítóhivatalára. Amikor elkötelezett tagjává vált, tudatosan törekedett arra, hogy Istent az Egyház tanításában keresse, és a folyamatos tanulásban, olvasásban, elmélkedésben mélyítse el mindazt, ami intellektuálisan megragadható a hitből. Sokunk talán inkább saját bizonytalanságainkhoz ragaszkodunk-e, ahelyett hogy az Egyház tanításában, az imádságban keresnénk választ, és bizalommal elfogadnánk: a végső titkok megoldása a jóságos Isten szívében rejlik.

Kedvenc teológiai olvasmányai közé tartoztak Joseph Ratzinger bíboros, a későbbi XVI. Benedek pápa könyvei. *A Názáreti Jézus* című művét rojtosra olvasta, ceruzával aláhúzogatta, megjelölte a számára legfontosabb részeket. Hasonló alaposan olvasta *A föld sója* és az *Isten a szeretet* című írásait is, amelyek szellemi és lelki tájékozódását is meghatározták.

Saját szakterületén, az egyházművészetben olyan felsőfokú képzés megvalósításáról álmodott, amely az alkotók számára nemcsak szakmai, hanem teológiai, lelki és művészettörténeti megalapozást is nyújt, segítve a hiteles és elmélyült egyházi művészi szolgálatot.

Megrendelői és partnerei jellemzően papok voltak. Életüket imádsággal kísérte, és akkor is tisztelettel, szeretetteljesen fordult feléjük, amikor ez nem feltétlenül kapott viszonzást. Átérezte hivatásuk súlyát és összetettségét, és erejéhez mérten segítette őket. A papokat kritizáló beszélgetésekben védelmükre kelt, igyekezett a helyzetet egy-egy pozitív szemponttal árnyalni, és sokszor ezzel a hozzáállással a beszélgetések légkörét is képes volt megváltoztatni.

„Egyházi személyről rosszat nem lehetett előtte mondani. Ha valakit szidtak, akkor elment onnan, nem akart bekapcsolódni. Pedig neki is néha megkeserítették az életét a nehéz »ügyfelek«. Az Isten felkentjéről mi ne mondjunk rosszat – ehhez ragaszkodott. Ha gond van, akkor imádkozzunk érte, és ne terjesszünk róla rosszat.” (fia, Oszvári Csaba)

Csaba egységben látta az Egyház isteni és emberi dimenzióját. Tisztában volt az emberi gyengeségekkel, bűnökkel és korlátokkal, de ezek nem rendítették meg szeretetét

és bizalmát, mert azt vallotta, hogy az Egyház minden emberi fogyatékossága ellenére elsősorban Isten műve és tulajdona. A hiányosságok nem eltávolították tőle, hanem arra ösztönözték, hogy saját hivatásában és munkaterületén jobbítson, javítson az emberi összetevőn, ezzel maga is hozzájáruljon az Egyház építéséhez és megújulásához.

Csaba a két kicsi gyermekével magára hagyott Imrit 1990-ben vette feleségül. Kapcsolatukat tisztán őrizve abban állapodtak meg, hogy csak akkor házasodnak össze, ha az Egyház érvénytelenné nyilvánítja Imri első házasságát. Ha ez nem lehetséges, akkor elválnak útjaik. Az Egyház iránti bizalom és engedelmesség megelőzte a legszemélyesebb vágyait is.

„Ha a nagyobb gyerekek nem az egyházi előírások szerint éltek vagy cselekedtek, az nagy fájdalommal töltötte el. Ezt érezte is, néha talán túlságosan. Később azonban mindig megbánta, ha szeretetlen volt.” (özv. Ramocsai Istvánné, Imri néni)

IMÁDKOZZUNK

Szentháromság Isten!

Köszönjük, hogy az Egyház közösségét nekünk ajándékol adtad! Köszönjük, hogy az Egyházat szentségi jelenléd és tanításod igazságának őrzőjévé és megjelenítőjévé tetted! Köszönjük, hogy Krisztus titokzatos testének tagjai lehetünk, és benne otthonra találhatunk. Segíts, hogy életünkkel, tetteinkkel és szavainkkal a szeretet közösségét építsük az Egyházban, és így növekedjen közöttünk a jóindulat, az egység és a testvéri szeretet!

Áldd meg családjainkat, hogy az Egyház élő sejtjeiként hűségesen szolgálják az életet, életre és hitre neveljék gyermekeiket, és létükkel apostolkodva tanúságot tegyenek szeretetéről a világban!

Áldd meg közösségeinket, hogy az otthonosság, a nevelés, a lelki átalakulás és az apostoli gyümölcsözőség helyei legyenek!

Áldd meg a neked szentelt, szentségi életet élőket, hogy Krisztus önmagát elajándékozó és önfeláldozó életét mutassák fel, és tegyék vonzóvá minden ember számára!

Áldd meg papjainkat, és támassz családjaikban papi hivatásokat, hogy Krisztus tanúi legyenek a világban, és szentségeidet kiszolgáltathassák az Egyházban!

Adj nekünk leleményességet, hogy felismerjük, miként támogathatjuk, segíthetjük és hordozhatjuk imádságban papjainkat szolgálatukban és mindennapi életükben!

Amen. – Szűz Mária, Egyház anyja, könnyörögj érettünk!

Hol hív szolgálatra az Egyház?

Hogyan tudok én életet adni, összekötni és szeretetet közvetíteni Egyházamban?

3. AZ ELSŐ SZERETET NYOMÁBAN

Hűség a házasságban

A Szent Család (A pátyi kapu részlete)

• Szemléljük csendben a képet! Engedjük, hogy szépsége és üzenete megnyissa szívünket az elmélkedésre! Figyeljünk arra, milyen gondolatokat vagy érzéseket ébreszt bennünk!

A hűség nem pusztán megmaradás, hanem dinamikus élet. Nem csupán lemondás, hanem kiteljesedés a felismert és ajándékba kapott jóban. A házasságban az élet teljességének ígéretét kapjuk: olyan szeretetet, amely szomjúságot kelt az örök életre. A szeretet csak akkor marad élő, ha folytonosan megújul, újra és újra visszatál az első szeretet lelkiületéhez, Isten szeretetére irányítja figyelmünket. Szívünket Isten felé emeli, aki minden emberi szeretet forrása és beteljesítője.

A házasságban véglegesen és visszavonhatatlanul egymásnak ajándékozzuk önmagunkat. Ebben az életre szóló önátadásban az Isten és ember közötti szövetség tükröződik. Isten az igazán hűséges, és hűséget ajándékoz annak, aki őt keresi, aki benne bíz. Családunk Isten lakóhelyévé válhat, mert jelen van az egymást szeretők megszentelt egységében. A mai fogyasztói, mindent könnyen lecserélő életmódban különösen nagy kihívás az emberi hibák és nehézségek ellenére Isten irgalmas, hűséges szeretetét megjeleníteni egymás számára. Jézus értünk, bűnösökért kereszthalált vállaló hűséges szeretetére tekintve látjuk igazán a mi szeretetünk gyengeségét és azt is, hogy belőle kell erőt merítenünk. A szeretet fájhat. Hibákkal, bűnökkel terhelt embert szeretni nem könnyű. A házasságban is és az Egyházban is a megtapasztalt fájdalom együtt élhet a szeretettel, ha Jézushoz kapcsoljuk és neki ajándékozzuk. Így leszünk képesek a formálódásra, érlelődésre, így tanulunk meg Jézustól igazán szeretni.

Ahogy Krisztus életét adta menyasszonyáért, az Egyházért, úgy vagyunk mi is arra hivatva, hogy életünket adjuk egymásért és családjunkért, amely az egyház kicsiben, ecclesiola.

GONDOLATOK CSABÁTÓL

„Itt ül egy ember a katolikus rádió stúdiójában, egy egyszerű római katolikus családapa, aki mellesleg ötvösművészettel foglalkozik. Arra kéri, hogy beszéljen az életéről, hitéről és szakrális művészetéről. Életéről szeretne beszélni egy ember, akinek az élete elmúlt 42 éve alatt különösebb közfigyelmet felkeltő esemény nem történt. Hitéről szeretne beszélni egy ember, aki egyre inkább tudatára ébred hite törekénységének, a szent művészetéről szeretne beszélni, miközben munkája során napról napra szembesül tehetetlenségével, korlátaival és lehetetlen helyzetekkel. Életem egyszerű, hétköznapi élet egy igyekvőnek mondható katolikus családban, ahol én vagyok a családapa. Feleségemmel öt gyermeket nevelünk. Nehézségeink és örömeink hasonlóak a többi családhoz. Napjaink nagyjából egyformák, de szépek. Nehéz reggeli felkelések, kapkodások, reggeli, kisebb óvodába, iskolába, a nagyobbak már másfelé mennek. Azután irány a műhely. Van, hogy jól megy a

munka, van, hogy nehezen, van, hogy sehog. Nem gondolom, hogy többet vagy kevesebbet dolgoznék, mint bárki más. Vannak ennek a munkának is nehézségei, de én szeretem csinálni, meg máshoz nem is igen értek. Azután jön a vasárnap meg a nagy ünnepek, a délelőtti mise a templomunkban. Nagyon fontos lenne, hogy ez legyen életünk forrása és csúcsa, de sokszor olyan nagy zsvaj van körülöttünk és még nagyobb bennünk, hogy nem mindig sikerül, s ha sikerül, akkor nagyon szép, és erőt ad a továbbléésre.

Három helyszíne az életnek: Templom, Család, Műhely. Hálát adok az Istennek, hogy így élhetek.” (kézirat, egy riportra készülve, 2005)

„Egy kehely – melynek anyaga elsősorban ezüst, aranyozott felülettel, drágakövekkel – szimbolikus díszítései és figurális ábrázolásai mind-mind arra szolgálnak, hogy felerősítsék az ember Isten utáni vágyakozását. Házasságunk kívülről bepatinázott aranykelyhét áthatja-e a belső ragyogás, ahol a nehézségek elfogadása áldozattá, engeszteléssé válhat? Tudunk-e a környezetünk számára erőt sugározni?” (kézirat, dátum nélkül)

HOGYAN LÁTTÁK ŐT MÁSOK?

Csaba férjként és apaként egyaránt példa lehet számunkra. Figyelmes, gyengéd szeretettel vette körül feleségét, Imrit. Ez nem látványos vagy színpadias gesztusokban nyilvánult meg, hanem állandó szeretetlégkört teremtett, amely kettőjük között mindig érezhető volt.

Lányairól büszke gyengédséggel beszélt, fiait pedig következetességgel és értük szüntelenül imádkozva nevelte.

„Nagy jelentősége van számomra, ahogy elfogadta édesanyámat két gyermekkel, aki nem a saját gyermeke, és így alapított családot. Még sok mindent nem látok át, de úgy gondolom, hogy ez egy hatalmas áldozatvállalás volt a részéről. Papa sok kedves, nagylelkű gesztust tett felénk. Sok áldozatot hozott értünk, és mindig felül tudott emelkedni az otthoni viszályokon.” (Koltai Áron)

„Papa nagyon jó ember volt. Példaértékű, ahogy minket az öcsémekkel elfogadott. Igazi Szent József-i tett volt ez. Bár nem vagyunk az édesgyermekei, minket olyan nagyon szeretett. Szent Józsefnek azért könnyebb dolga volt, mert ő egy jó gyereket kapott az Istentől.” (Koltai Imri)

„Gondoskodott az édesapjáról, az utolsó időkig látogatta. A végén már úgy kellett gondozni, mint egy kisgyereket.” (fia, Ozsvári Csaba)

„Megváltoztatta az életét a családja miatt. Más közegben nőtt fel, mint ahogy mi éltünk. Amikor én megszülettem, akkor tette le a cigarettát.” (Ozsvári Ilka)

„Pontos ember volt. Nagyon tudta magát türtőztetni, valósággal beleizzadt, amikor a család csak lazán készülgetett. Rendkívül szerény ember volt. Nem alakoskodásból. Nagyon törekedett a békességre. Kicsit szerette volna pedánsabbnak, talán magához jobban illőnek a külső-belső környezetét.” (özv. Ramocsai Istvánné, Imri néni)

IMÁDKOZZUNK

Szentháromság Isten!

Hálát adunk neked a házasság szentségéért, amelyben a házastársak a te szereteted és hűséged élő ikonjává válhatnak. Ajándékozd meg őket örökké fiatal, termékeny és izzó szeretetteddel, hogy egymás számára irgalmad, elfogadásod és felemelő jószágod eszközei lehessenek!

Add, hogy egyre mélyebben befogadják egymást, önzetlenül ajándékozzák oda önmagukat, és a szeretet egységében életadó közösséggé váljanak! Szentségi jelenléteddel lakj közöttük, hogy otthonukban a szeretet, a bizalom és a béke légköre uralkodjon, ahol az életet örömmel fogadják, a gyermekek pedig szeretetben és hitben növekedhetnek. Így épüljön és gazdagodjon Egyházad!

Segíts minden házaspárt, hogy nap mint nap megújuljanak a szeretetben, és a házastársi hűség az állandó szeretet, a biztonság és az öröm forrásává váljon!

Családtagjaink iránti hűségünkben is Tőled szeretnénk erőt meríteni. Segíts bennünket úgy szeretni, ahogyan Te szeretsz minket: türelemmel, bizalommal és irgalommal!

Ámen.

Szűz Mária, Egyház anyja, könyörögj érettünk!

Hogyan formálhatjuk családunkat kis egyházzá?

Ha valaki egy hetet töltene a családunk körében, miből venné észre, hogy Krisztushoz tartozunk? Mi az, amin szeretnénk változtatni vagy erősíteni a következő időszakban?

4. „KRISZTUS ARCÁT A VILÁGRA VÉSNI”

Hűség a hivatásban, munkában

Vir dolorum (Fájdalmas Krisztus)

- Szemléljük csendben a képet! Engedjük, hogy szépsége és üzenete megnyissa szívünket az elmélkedésre! Figyeljünk arra, milyen gondolatokat vagy érzéseket ébreszt bennünk!

Életünk hivatásában Isten munkatársai vagyunk, de egyben Isten a mi munkatársunk is, aki megszenteli tevékenységünket. Gyenge eszközök vagyunk a kezében. Ő a Mester, aki irányítja az eszközt, és azt akarja, hogy a mű tökéletesen elkészüljön. Ahogy Kentenich atya hív: Ordinaria extraordinarie – a megszokott dolgokat rendkívül jól csinálni! Legyen kivétel nélkül minden minél tökéletesebb, amit az Ő dicsőségére végzünk. Különböztetünk vasárnapi vagy ünnepi kereszténységről beszélhetünk, de valódi szentségről a hétköznapiakban nem. A tőlünk telő minőségi munkával is szeretünk másokat, nemcsak kedvességgel.

Egy ötvösmester sem csak a kész mű szépségére figyel. Gondosan megválasztja az anyagot, türelmesen formálja, újra és újra ellenőrzi a legapróbb részleteket is. Egy kehely vagy kereszt értékét nem csupán a nemesfém adja, hanem az a szeretetteljes figyelem és gondosság, amellyel elkészült. A szemlélő talán nem is veszi észre a finom vonalakat, a rejtett illesztéseket vagy a hosszú órák munkáját, mégis ezek teszik harmonikussá és széppé az alkotást. Hasonlóan van ez a mi életünkkel is. A hétköznapi apró feladatai, a lelkiismeretes elvégzett munka, a kitartás, a pontosság és a szeretet azok a finom vonások, amelyek által Isten lassan formálja bennünk saját művét.

Munkánk így nem pusztán kötelesség vagy megélhetési forrás, hanem boldogságunk egyik forrása is lehet: állandó tevékenykedés Istennel és Istenért. Munkánkkal részt veszünk Isten teremtményének, a világot átalakító és megszentelő tervének megvalósításában. A Mester pedig a legapróbb emberi erőfeszítést is fel tudja használni arra, hogy rajtunk keresztül valami szépet, maradandót és üdvösséget szolgálót alkosson.

GONDOLATOK CSABÁTÓL

„A szó legszorosabban vett értelmében egyszerű, hétköznapi munkát végzek, melyből fakadóan egyszerű, hétköznapi életet élek. Mentesen minden olyan dologtól, mely az úgynevezett művészetet jellemzi. Külső szemlélő számára tán unalmas lehet ez az élet. – Minden munkához ugyanolyan lelkesedéssel kezdek hozzá. Mindegy számomra, hogy a körmeneti kereszt például a Vatikánba vagy egy falusi templomba készül.” (Frigyesy Ágnes interjúja, 2002)

„Számomra a művészetnek egyértelműen vallásos rendeltetése van. Célját abban foglalhatom össze: nagy érzelmi hatást keltve művelje a lelket, tegye képessé a szenvedélyes életre, a jóra, a szépre, az igazra és készítsen fel a halálra, az Istennel való végső találkozásra. Lehet, hogy itt a 20. század végén túl idegenül hangzanak ezek a szavak. De én csak erről akarok beszélni, semmi másról, mert másról beszélni

nem érdemes. Csak olyan művészetet szabad csinálni, amely az embert eredeti lényében szólítja meg, abban, ami romlatlan és gyermek mindenkiben, minden korban és körülmények között. E megszólításra felébred az ember igazi lény, szomjúsága a végső, örök dolgok iránt, és vágyakozása Isten felé. Nem érdekel sem stílus, sem korszerűség, sem az a számomra ismeretlen fogalom, hogy modernség. Mert a művészet egyedüli oka és végső célja csak az lehet, hogy a mindenható Istent dicsőítse, és ezt az eltorzult arcú emberiséget újra felemelje Istenhez. Ahol ezt a célt nem találjuk, ott nincs semmiféle művészet, csak ördögi zűrzavar, és nem is érdemes róla beszélni.

Lényegében ezért fordultam munkám során a múlt művészetének olyan remekművei felé, amelyek megszenteltek, egyetemesek és szépek és semmi másról nem beszélnek, akár több évszázad távlatából is, hogy csak az Isten fontos, és minden más elenyészik. E remekművek bizonyítják számomra, hogy az ember képes felismerni és kifejezni a láthatatlan Istent, és a művészet alkalmas lehet arra, hogy az evangelizáció eszközeként embereket vezessen az Egyházhoz, ezáltal közelebb Istenhez.” (Liturgia és művészet, 1997)

HOGYAN LÁTTÁK ŐT MÁSOK?

Csaba kispesti műhelye szülei házában egy kis melléképületében kapott helyet. Senki ne egy tágas, elegáns műtermet képzeljen maga elé. Gyakran édesapja szobájában dolgozott életének utolsó éveiben, aki ekkor már ápolásra szorult. Munka előtt és után, sőt sokszor munka közben is szeretettel és odaadással gondoskodott róla.

Előfordult, hogy kifejezte: néha zavarja, hogy édesapja figyel a munkáját, kérdegeti, vagy egyszerűen csak tesz-vesz körülötte. Azonban természetes szeretettel fogadta, hogy ez is szerves része lett hivatásának és mindennapi szolgálatának.

„Felnőttként és ötvösként látom utólag, hogy milyen keményen dolgozott. Ötvösnek lenni, küzdeni a megélhetésért, a megrendeléseket várni, az anyagot beszerezni, sorban állni, tervezni nagyon komoly szellemi munka. Általában a tervezés a munka háromnegyed része, de az a technika, a cizellálás, amit ő alkalmazott, az a legnehezebb, ami még egyszer annyi energia. A cizellálás egy önmegszállító technika, fizikailag is nehéz. Nincs javítási lehetőség, tehát nagyon pontosan kell dolgozni.” (Koltai Imri)

„Csaba schönstatti közössége az ő javaslatára választotta életre szóló jelmondatként a Szűzanya bibliai mondatát: »Tegyetek meg mindent, amit mond!« Ezt a jelmondatot szem előtt tartva élte hétköznapijait, családi és művészi életét.” (egy közösségi tag)

Ozsvári Csaba munkássága különösen szemléletes példaként áll előttünk. Nap mint nap Krisztus arcát, szenteket, kereszteket és liturgikus tárgyakat formált, de közben saját lelkét is formálta a Mester. Az oltárra kerülő kehely vagy monstrancia mögött sokszor láthatatlan marad az alkotó hosszú, csendes munkája. „Feladatunk: Krisztus arcát rávésni a világra!” – mondta Kantenich atya. Ez a küldetés valamennyiünknek szól.

Bármilyen hivatást kaptunk is, Istenbe kapaszkodó alázattal, csendes szemlélődő tervezéssel, belső összeszedettséggel és gondos kivitelezéssel kellene végeznünk munkánkat, ahogy Csaba tette. Életünkkel és szolgálatunkkal Krisztus jelenlétét kell láthatóvá és megtapaszthatóvá tennünk a világban.

Csaba keze munkája istenélményt ad a szemlélőnek, sokak számára Isten közelségét közvetíti. A mi munkánk is eszközzé válhat Isten kezében mások javára és üdvösségére. Mindannyian feladatot kaptunk tőle, és vele együtt megkapjuk a szükséges kegyelmeket, képességeket és eszközöket is. Előfordulhat, hogy fáradozásunk elismerését nem emberektől kapjuk meg, hanem egyedül Istentől. Ám az ő ítélete és jutalma minden emberi elismerésnél többet ér.

IMÁDKOZZUNK

Szentháromság Isten!

Te meghatározott céllal hívtál életre bennünket, és másoknak küldött ajándéku adtál minket. Vezess, kérünk, mindnyájunkat, hogy felismerjük halk hangodat és meghalljuk hívásodat!

Szeretnénk igent mondani a nekünk szánt feladatra, és szeretetből szolgálunk neked benne, akár rejtetten, akár a nyilvánosság előtt. Adj nekünk kitartást, hogy ne az emberi elismerés legyen törekvéseink célja és erőnk egyetlen forrása!

Te nagyra értékeled a csendes hűséget az elvállalt feladatokban, és nem a feladat nagysága teszi számodra azt értékessé, hanem a szeretet, amellyel a munkát végezzük. Tudjuk, hogy előtted a legkisebb, szeretetből vállalt szolgálat is értékes.

Fogadd el mai munkánkat és minden törekvésünket, amelyet teljes szívvel neked ajánlunk az Egyház megújulásáért! Ámen

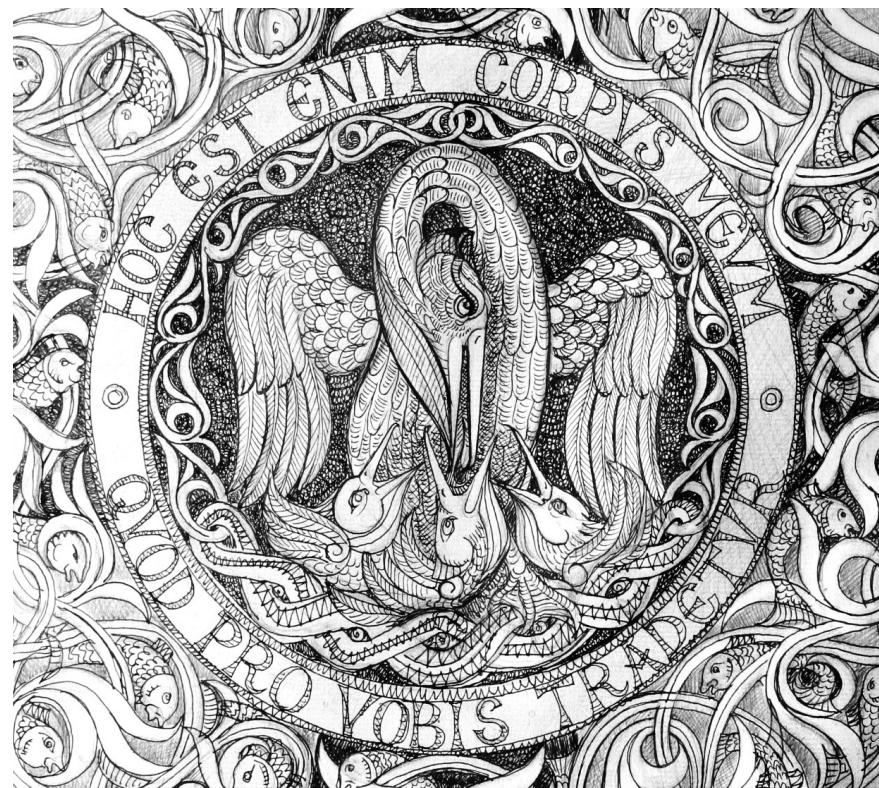
Szűz Mária, Egyház anyja, könyörögj érettünk!

Melyik mindennapi feladatomat végzem rutinszerűen vagy kényszerből, és hogyan tudnám azt tudatosan Istennek ajánlva, nagyobb szeretettel és igényességgel végezni?

Ha valaki a munkám, szolgálatom vagy családi helytállásom gyümölcseit szemlélné, felismerné-e bennük, hogy mögötte egy személyes, élő kapcsolat van Istennel?

5. ESZKÖZ ISTEN KEZÉBEN

Alázat a szolgálatban

A budapesti Apostoli Nunciatúra tabernákulumának vázlata

• Szemléljük csendben a képet! Engedjük, hogy szépsége és üzenete megnyissa szívünket az elmélkedésre! Figyeljünk arra, milyen gondolatokat vagy érzéseket ébreszt bennünk!

Az alázat annak felismerése, hogy életünk középpontjában nem mi állunk. Tudatában vagyunk saját jelentőségünknek és felelősségünknek, ugyanakkor annak is, hogy mindenünk a teremtő és életadó Istentől származik.

Az alázat az igazság talaján áll. Elfogadjuk, hogy nem mi határozzuk meg az élet rendjét és törvényeit a magánéletünkben sem. Létezik rajtunk kívül álló, objektív

igazság, amelyhez igazodunk. Ezt akkor is igyekszünk elfogadni és megélni, amikor kényelmetlen, áldozatot kíván, vagy értelmét egyelőre nem látjuk teljesen.

Az Egyházban az alázat különösen a szolgáló lelkületben mutatkozik meg. A világi gondolkodással szemben nem a versengés és az önérvényesítés vezérel bennünket, hanem az a törekvés, hogy előjáróink, papjaink és közösségeink szolgálatát jóindulattal, bizalommal és építő támogatással kísérjük, még akkor is, ha egy-egy helyzetben másként látnánk a megoldást.

Kentenich atya gyakran figyelmeztetett arra, hogy Isten kezében eszközök vagyunk. Az eszköz értéke nem önmagában van, hanem abban, hogy a Mester használja. Nevetséges volna, ha egy ecset magának tulajdonítaná a festmény szépségét, vagy egy véső a szobor nagyszerűségét. Viszont „a nagy Mester is, aki irányítja az eszközt, akarja, hogy a mű tökéletesen elkészüljön. Pater habebit curam! – Az Atya gondoskodni fog! A hétköznapi szentje alázatosan hálás, és ezért mindig teherbíró és nyugodt, mert tudja, hogy az objektív létrend szerint Isten a munkatársa, aki a munka fő részét végzi. Az alázat a saját szegénységünk elismerése, de egyúttal az isteni erővel való egyesülés is.” (J. Kentenich) A valódi alázat a szolgálatban jelenik meg. Nem hatódunk meg saját eredményeinktől, és nem teljesítményünkől merítjük önzonosságunkat. Csaba példája arra tanít, hogy tekintetünket mindig arra szegezzük, akit szolgálni szeretnénk: Jézus Krisztusra. Ez az alázat óv meg bennünket a gögtől, az önelégültségtől és az önhittségtől.

GONDOLATOK CSABÁTÓL

„Nagyon egyszerű körülmények között dolgozom, erről talán nem is kellene hosszasan beszélni. Mondta egyszer valaki, hogy csodálkozik, hogy ezek a magasztos, csillogó, drágakövekkel díszített tárgyak ebben a kis putriszerű műhelyben készülnek.” (Mária Rádió riportja, 2008. augusztus)

„...a művészet alkalmas lehet arra, hogy az evangelizáció eszközeként embereket vezessen az Egyházhoz, ezáltal közelebb Istenhez.” (Liturgia és művészet, 1997)

„Én azon fágadozom a magam eszközeivel, hogy az Isten utáni vágyat fel tudjam ébreszteni az emberekben.” (Vatikáni Rádió riportja, 1995)

„Sokkal többről van itt szó, mint pusztán ábrázolásról vagy díszítésről. Itt az emberré lett Isten, a megtestesülés misztériuma iránti fogékonyság ébrentartásáról van szó... A művészet ébren tartja az embert, olyan valóságok felé nyit ablakot, melyek más utakon megközelíthetetlenek.” (Frigyey Ágnes interjúja, 2002)

„Saját munkámhoz elsősorban a régi művészetek irányában keresek tájékozódási pontokat. Leginkább a honfoglalás kori magyar ötvösség, a szkíta, a grúz, az örmény és a koraközépkori Európa ötvösművészete foglalkoztat.” (Új Ember hetilap, 2001)

Néhány évvel később ugyanerről: „Nyelvhasználatom az ötvösség világában olyan természetesen magyar, ahogy egy magyar költő magyarul ír... Miként a mindennapon való újat akarás sem, úgy a görcsös hagyománytisztelet sem járható út szerintem. Valamiféle könnyedséggel létrehozni a tárgyakat, és arra alapozni, ami bennem van, ezt az elvet követem.” (Família magazin, 2009)

HOGYAN LÁTTÁK ÖT MÁSOK?

„Ez nem azt jelenti, mintha Ozsvári alkotásait a könnyedség jellemezné, nagyon is férfias művek az övéi. A hagyomány és elevenség azonban – az alkotó tehetség révén – valóban az érzékenységgel hajszálvékony, mégis eltéphetetlen szálaival fonódik egybe általuk. Művészetére egyébként is az ellentétek szétválaszthatatlan egysége jellemző: a szellem nem dermed meg, hanem az élet elevenségével lélegzik műveiben, együtt van lélek és anyag, tisztán mutatkozik meg a szenvedély s az értelem.” (Körösy László, Família magazin, 2009. augusztus–szeptember)

Csaba életfelfogásához és hivatásának megéléséhez szorosan hozzátartozott az alázat. Művészetében és egyházszeretében egyaránt arra törekedett, hogy megőrizze az örök értékeket, miközben azokat a jelen emberének is élővé, érthetővé és vonzóvá tegye.

Alkotásait már a tervezés fázisától kezdve megbeszélte feleségével, Imrivel, aki maga is grafikusművész. Mindennapi beszélgetéseik visszatérő témája volt Csaba aktuális alkotói feladata, valamint hivatásának értelme és iránya. Az elkészült műveket hazavitte, hogy megmutassa családjának, és figyelmes szeretettel olykor barátait vagy közösségének tagjait is megtisztelte ezzel az örömmel. Megilletődve szemléltük és vettük kézbe ezeket a nemesfémből készült, díszes liturgikus tárgyakat, amelyek egyszerre sugároztak szépséget, méltóságot és hitet.

Egyházközségében kereste a lehetőséget a szolgálatra. Mielőtt megházasodott, segédhitoktatóként vett részt plébánosa és a hitoktató munkájában. A rá bízott feladatokat a mindennapokban is nagy gondossággal és igényességgel végezte.

Imrivel rendszeresen vállalták a Schönstatt Családmozgalom budapesti régiótálatkozóinak megszervezését. Szolgálatuk a szentmisén közreműködő kórus meghívásától egészen az agapé utáni takarításig terjedt. Ugyanolyan természetességgel vállalták a szervezői és művészi feladatokat, mint a háttérben végzett egyszerű kétkézi munkát.

„Megilletődöttséget éreztem rajta azzal kapcsolatban, hogy ő sokszor megtapasztalta, megérezte, hogy milyen nagy az Isten, milyen nagy lehetőség az élet, milyen nagy ajándék az Egyház – és ő mindennek része lehet. Minden kihagyott, elvesztett pillanatot sajnált. Fájt neki a saját gyengesége, amelyet Isten közelében állandóan érzett. Az, hogy világszép tárgyakat alkotott, csak növelte alázatát, mert abban merült el, akit ábrázoltak tárgyai. Isten munkatársává fogadta.” (Török Péter)

Nagyon sok fájdalom érte az életben. A megaláztatás volt az egyik kategória. Szívét-lelkét beleadta a munkába, de a művészvilág tudomást sem vett róla. Nem beszélt erről. Egyre szebb és lélekből gazdagabb munkákat készített. Az inspirálta, hogy a Jóistennek adja ezeket, neki ajánlja fel. (özv. Ramocsai Istvánné, Imri néni)

IMÁDKOZZUNK

Szentháromság Isten!

Nagy megtiszteltetés számomra, hogy komolyan veszed életemet, apró gondjaimat és mindennapi küzdelmeimet. Köszönöm, hogy gyermekeddé és munkatársaddá fogadsz országod építésében.

Neked ajánlom képességeimet, lehetőségeimet és minden munkámat. Munkálkodj általam mások javára és a te dicsőségedre!

Mivel az alázat és a bizalom elválaszthatatlan egymástól, gyermeki bizalommal fordulok hozzád, és irgalmas szeretettedben elmerülök. Rád bízom életem gondjait és feladatait, hogy az én igyekezetemet felhasználva alkoss belőle kedvedre valót, ami a te dicsőségedet és mások javát szolgálja! Ügyetlenségemet, kudarcaimat is neked adom, váljanak azok is értékké a kezedben az én formálódásom eszközeként! Kicsinységemet és gyengeségemet mindinkább érzem, ahogy közel kerülök.

Minél inkább közeledem hozzád, annál világosabban látom saját kicsinységemet, gyengeségemet. Mégsem csüggedek, mert elfogadó és felemelő tekinteted bátorít utamon. Tegyel engem az alázat és a bizalom lelkületében hűséges és készséges munkatársaddá! Ámen. – Szűz Mária, Egyház anyja, könyörögj érettünk!

Melyik az a hétköznapi feladat vagy ember, akinek szolgálatában most különösen az alázatra hív Isten?

Hol kísért leginkább a bizonyítási vágy, és hogyan hív Isten arra, hogy inkább a hűséget válasszam, mint az elismerést?

6. OTTHON ISTEN CSALÁDJÁBAN

Hűség a közösséghez

A háromkirályok imádása (A pátyi kapu részlete)

- Szemléljük csendben a képet! Engedjük, hogy szépsége és üzenete megnyissa szívünket az elmélkedésre! Figyeljünk arra, milyen gondolatokat vagy érzéseket ébreszt bennünk!

Együtt erősebbek vagyunk. Isten maga is közösség: az Atya, a Fiú és a Szentlélek örök szeretetközössége, ezért az ember sem önmagáért, magányosan él. Életünket másoktól kapjuk, és csak másokkal kapcsolatban bontakozhat ki igazán személyiségünk és hivatásunk. Nincs független, magányos keresztény élet. A mindentől független, a magának való élet maga a pokol. A hitet közösségben kapjuk, közösségben ünnepeljük, és közösségben éljük meg. A család, a baráti közösségek és az Egyház családja olyan ajándékok, amelyek hordoznak, formálnak és megtartanak bennünket. Életünk akkor válik teljessé, amikor nem csupán részesülünk ezekből a közösségekből, hanem mi magunk is építjük és gazdagítjuk őket.

A közösség egy szövetség, nem pusztán együttlétet jelent, hanem egymásba kapaszkodó, és egymást erősítő életkapcsolat. Ahogyan a szál önmagában könnyen elszakad, úgy az ember is sérülékeny, ha egyedül marad. A közösség akkor válik erővé, ha a különböző szálak összefonódnak, mint a szövetben, rendben és tudatosan, egységet alkotva.

Ez az egység azonban nem elméleti, hanem nagyon is konkrét valóság: egymás terheinek hordozása, kölcsönös támasz és felelősségvállalás.

Ugyanakkor a szövetség nem mentes a feszültségektől. A közelség próbára tesz, sérüléseket okozhat, és folyamatos „kézműves munkát” igényel: újrászövést, javítást, megbocsátást. A közösség érettsége abban mutatkozik meg, hogy nem elfordul egymástól a nehézségekben, hanem imádságban és szeretetben át is veszi a másik terhét.

A közösség egyszerre ajándék és feladat: ajándék, mert Isten adja, és feladat, mert nap mint nap újra kell szöni.

Igazi művészet mások életébe örömet, békét és értéket vinni feltűnés, „művészi allűrök” nélkül. Olyan csendes és természetesen, ahogyan a balzsam vagy a frissen főtt kávé illata betölti a házat: nem hívja fel magára a figyelmet, mégis jelenléte mindent átjár és gazdagabbá tesz.

GONDOLATOK CSABÁTÓL

„Egy alkalommal Gertrud Maria Erhard nővér, a közösség spirituális előadásában arról beszélt (utalva a kánai menyegző csodájára), hogy üres korsók vagyunk, amelybe gyűjtögetjük a tartalmat, munkát, áldozatot, de Jézus tesz belőle csodát. Csaba erre reflektálva magát üres tömlőnek nevezte, amely a földön fekszik, még tartása sincs. Mi jót neveltünk rajta, de ő komoly maradt, mert a legbenső érzéseiről beszélt.” (egy közösségi tag)

„A ház megtelt a balzsam illatával” (Jn 12,3) – ezzel az idézettel válaszolt Csaba az egyik vele készült riportban arra a kérdésre, hogy mi az egyházművészet, annak láthatatlan, nehezen megfogható, a közösséget szolgáló mivoltára utalva.

„Biztonságot ad az egyház közössége. Ha az ember benne él a liturgiában, és együtt ünnepel az egyházzal – különösen nagyobb ünnepeken érezhető mindez –, biztonságot ad akkor is, ott tart Isten közelében, ha a személyes hitem meginog. Nem hiszek azoknak, akik az egyház keretein kívül tartanak stabil kapcsolatot Istennel.” (Frigyesy Ágnes interjúja, 2002)

HOGYAN LÁTTÁK ÖT MÁSOK?

„Egy fontos emlékünknél Csabáról, hogy minden reggel, amikor Óbudaváron leültünk a reggelihez, mosolyogva megjelent az ajtóban, kezében egy kancsóval, és az ebédlő megtelt a kávé illatával.

Két fontos feladatot vállalt az Ozsvári házaspár szűkebb közösségünk életében. Az egyik a reggeli kávéfőzés, a másik a sekrestyési teendők voltak. A feladatválasztás is jellemző Csabára. Mindig megérezte egy gondolat, egy mondat, egy ügy igazi lényegét. A mi közösségünk is az oltár köré gyűlik, találkozóink középpontja a szentmise. Csaba és Imri örömmel vállalták a szentmise előkészítésének feladatát.

De Csaba a magasztos gondolatok mellett hús-vér, életvidám ember volt, aki nagyon szerette a kávé. Ezt a hétköznapi feladatot, mint a kávéfőzés, ugyanolyan szeretettel és hűséggel végezte, mint az oltárszolgálatot.

A csoportvezetői találkozásokon – holtfáradtan is – feleségével jelen voltak és lelkiismeretesen, őszintén megosztották tapasztalataikat. A szövetségi léttel kapcsolatos gondjait, gyermeki alázattal osztotta meg velünk. Számára nem volt fontos az ismertség, csupán a teljes szívvel való alázatos szolgálat.” (Endrédy István és Cecília)

Csaba közösségi tagként és művészként is mélyen alázatos ember volt. Őszintén, minden póz nélkül kicsinek, gyengének és állandóan küzdő embernek látta önmagát. Ez az alapérzése tette lehetővé Isten számára, hogy felemelje és megerősítse. Az alázat nem gyengítette meg, és nem tette bizonytalanná, hanem alkalmassá formálta arra, hogy Isten erejére támaszkodva éljen és alkosson.

Művészként sem törekedett arra, hogy előtérbe kerüljön, és nem kereste tudatosan az elismeréseket vagy díjakat. Kortársai művészi nehézségeiről és küzdelmeiről sokszor nyíltan beszélt, de saját magát sohasem sajnáltatta, még akkor sem, ha

munkájának sajátos körülményei miatt – a rendszerváltozás előtt és után egyaránt – nem mindig részesült a művészetét megillető figyelemben és elismerésben.

Csaba számára az is alázatot kívánt, hogy közösségben tudott élni, és kész volt egynek lenni a sok közül. Kivételes művészi adottságai ellenére nem különálló úton akart járni, hanem közösséget vállalt másokkal. Egy olyan ember számára, aki az Istennel való kapcsolatát a művészi alkotás különleges nyelvén is megélte, komoly alázatot jelentett megnyitni mások felé, meghallgatni őket, és velük együtt keresni Istent. Számára a közösség alapja az Isten utáni közös vágy és az elkötelezett életre való törekvés volt.

IMÁDKOZZUNK

Szentháromság Isten!

Segíts, hogy minden nap felismerjem, hol számítasz rám, és kinek van szüksége az én szeretetemre. Ne botoljak meg a küszöbben, ha nagy útra indulok, hanem vegyem észre, ha a nagy céljaim felé vezető úton szükség van a legapróbb szolgálatokra is, amelyekkel a mellettem élők felé fordulhatok. Add, hogy a Te szereteted légkörét és reményt adó derűjét növeljem a környezetemben, és ne a keserűség terjedjen általam.

Adj a szívünkbe a te irgalmadból és nagylelkűségedből, ha mások hibáival, bűneivel szembesülünk! Adj bölcsességet, hogy a Te utadon járjunk a konfliktusaink kezelésében! Adj szívünkbe szeretetet azok felé is, akik nehezen elfogadhatók számunkra.

Vezess engem bölcs terveid szerint, hogy megtaláljam a helyemet az Egyház közösségében. Legyek nyitott szívű és tevékeny tanítványod, aki másokkal együttműködve, őket szolgálva építi országodat itt a földön.

Adj nekem éber szívet és éles szemet, hogy felismerjem, mikor van szükség az én adottságaimra és segítő kezemre, az én időmre a közösség számára! Vezess Szentlelked által, hogy tudjam, mikor kell kezdeményeznem, mikor kell csatlakoznom más ötletéhez, és háttérben maradnom.

Taníts, hogyan szólítsam meg embertársaimat, és hogyan segítsék másokat közelebb kerülni Szent Egyházadhoz. Ámen.

Szűz Mária, Egyház anyja, könyörögj érettünk!

Van-e olyan testvérem a közösségben, akire nehezteléssel, csalódottsággal vagy távolságtartással tekintek? Hogyan hív Krisztus a kapcsolat gyógyítására?

7. ISTEN ÁLMA RÓLAM

Hűség az eszményhez

Feltámadt Krisztus

- Szemléljük csendben a képet! Engedjük, hogy szépsége és üzenete megnyissa szívünket az elmélkedésre! Figyeljünk arra, milyen gondolatokat vagy érzéseket ébreszt bennünk!

Eszményünk az a kép, amelyet Isten öröktől fogva megálmodott rólunk. Mindannyiunkat személyesen akart, és egyedi hivatást, célt és értelmet adott létünknek. Hasonlóan Michelangelóhoz, a nagy festőhöz és szobrászhoz, aki egy márványtömb közelében elragadtatva állt meg. Barátai azt hitték, hogy látomása van, és megkérdezték tőle, hogy mit lát. „Egy angyalt látok” – válaszolta. Művészszepe már azt az angyalt látta a kőben, melyet abból alkotni akart, és művészszepe szerette ezt az angylképet, még mielőtt létezett volna.” (J. Kentenich)

Életünk értékét nem elsősorban a hatékonyság, nem a hasznosság, még csak nem is annak hossza vagy az egészség határozza meg, hanem az, hogy betöljtük-e azt a küldetést, amelyet Isten kizárólag nekünk szánt a világban. Arra kaptunk meghívást, hogy kibontakoztassuk azt az eszményt, amelyet ő készített számunkra: azt az életet, amely öröktől fogva nekünk készült, amely valóban kiteljesít bennünket, és végső soron az örök boldogságunk forrása. Így válunk Krisztus titokzatos testének, az Egyháznak élő tagjaivá, élő sejtjévé. Az Egyházban nem csupán az számít, hogy hasznára vagyunk-e a közösségnek, szolgálatunk igazi értékét nem kizárólag a látható teljesítmény adja meg, hanem a mögötte álló önátadó szeretet és áldozatkész lelkület. Így meg a szeretetből felajánlott tehetetlenség is nagy érték Isten szemében.

GONDOLATOK CSABÁTÓL

„Gondoljunk csak a vértanúk korára akkor, amikor mindenáron meg akarunk felelni a kor kívánalmainak. Az eszményt nem szabad a korhoz alakítani (sem a magunk képességeihez). Elbukhatunk, van bűnbocsánat a bűnbánó embernek... Ezt mondja Kentenich atya is: nem tesszük lejjebb az eszményt, hanem bűnösökké válunk az eszménnyel szemben, háromszor mondjuk, mint Péter „nem ismerem azt az embert” és rábízunk magunkat Isten irgalmára, Isten szeretetére. Soha nem elvéve tekintetünket az eszményről – Jézus Krisztusról, a Megfeszítettéről – újra és újra kimondani, hogy kudarcot vallottam. Nem tudlak eléggé szeretni, drága Jézusom.

Kentenich atya ezt Isten irgalmának tengerében való úzásnak nevezi, és saját nyomorúságunk pocsolójában való hentergésnek. Ez a saját nyomorúságunknak és gyengeségünknek a pocsolója beletorkollik Isten irgalmának tengerébe.”

„A kamasz fiam mondta, mikor egyszer valaki engem jelnek nevezett, nehogy kérdőjel legyek. Igen, ezen igyekszem. Hogy ha már ilyesmivel foglalkozom, hogy szakrális művészet, akkor az életemmel ne jelentsek nagy ellentmondást, hogy ezt csinálom, és más teszek. Az nagyon megnyugtató, hogy Isten nem azt kéri tőlünk, hogy példaképek legyünk vagy tökéletesek, mert azok úgyse lehetünk, hanem

csak azt kéri tőlünk, hogy hűségesek legyünk. Ezt tartom a legfontosabb emberi erénynek: hűségesnek lenni ahhoz a feladathoz, amelyet ránk bízott az Isten, ahhoz az emberhez, akihez odakötöttem az életemet, a családomhoz és az Egyházamhoz is és a hazámhoz.” (a Mária Rádió riportja, 2008)

„Elmaradunk az eszménytől. A feszültség egyre nagyobb lesz. Az isteni irgalom szintén egyre nagyobb lesz. A végén nem úgy élünk, mint a nemes lelkek, hanem mint a gyermekek. Mint egy gyermek, akit szeretnek, visznek. »Bizony mondom nektek, aki Isten országát nem úgy fogadja, mint egy gyermek, nem megy be oda« (Lk 18,17). Nagyon vigasztaló ez számunkra, akik nem mondunk le az eszményről, de nap nap után érezzük, és tudjuk, hogy egyre távolabb kerülünk tőle.

Van egy feszültség az eszménykép és a valóságos életünk között. És ez jó. Ez a feszültség nem hagyja, hogy kialudjon a tűz, nem hagyja, hogy kihűljön a lelkünk.

Akit valamikor, akárcsak egy kicsike pillanatra is megérintett az Isten, aki előtt megnyíltak azok a mélységek és magasságok melyeket Jézus mutatott, annak az embernek a feszültség a Krisztusi eszmény és a saját valósága között örökre megmarad. És ez jó. Szerintem ez a keresztény élet. Hogy nem sikerül, Uram! Bocsáss meg, nekem, bűnösnek.” (Csaba kéziratából, dátum nélkül)

IMÁDKOZZUNK

Szentháromság Isten!

Amikor anyám méhében megformáltál és meghívtál engem, volt egy eszményed, álmod rólam. Ennek az álomnak a megvalósulásához minden képességet megadtál nekem. Az eszmény megvalósulásának sikertelensége emberi bűnök, gyengeségek következménye. Te végtelenül irgalmas és szerető Isten vagy, és felemelsz minket! „Menj, és ne vétkezzél többé!” (Jn 8,11) – mondod nekem újra meg újra, és magadhoz ölelsz.

Add, hogy szívem mindig fiatal maradjon előtted: kész a megújulásra, nyitott a növekedésre, nagy célokért lelkesedő, áldozatokat örömmel vállaló. Semmit sem szeretnék magamból Tőled megtagadni, és mindenemért hálát adok neked! Ha harmóniában van a szívembe írt terved, kérésed és a hétköznapi életem, akkor minden gond ellenére belső békesség és öröm a jutalmam, amelyet senki sem vehet el tőlem. Add, hogy akaratom egyre inkább összhangba kerüljön a Te akaratoddal, a hétköznapi feladataiban is hűségesen járjam utamat. Így a nehézségek és küzdelmek között is megtapasztalhatom azt a békét és örömet, amely Tőled származik.

Hála neked és dicsőség mindörökké!

Ámen.

Szűz Mária, Egyház anyja, könyörögj érettünk!

Van-e olyan területe az életemnek, ahol érzem Isten hívását, de félelemből, kényelemből vagy bizonytalanságból még nem mondtam rá teljes igent?

Mikor tapasztaltam legutóbb, hogy a helyemen vagyok, és azt teszem, amire Isten meghívott?

Ha ma újra megkérdezné tőlem Isten: „Kész vagy-e arra, hogy azzá válj, akinek megálmodtalak?”, mit válaszolnék?

8. KRISZTUS ARCA FELRAGYOGHAT RAJTUNK

Hűség a szenvedésben

Szentháromság

- Szemléljük csendben a képet! Engedjük, hogy szépsége és üzenete megnyissa szívünket az elmélkedésre! Figyeljünk arra, milyen gondolatokat vagy érzéseket ébreszt bennünk!

Miért és honnan jön a szenvedés az ember életében? E kérdésnél Isten akaratának mélyebb megértéséhez vezet, ha nem csupán a szenvedés okát keressük, hanem azt kérdezzük: mi lehet az értelme, és hogyan válhat üdvösségünk javára. Nem elsősorban a „miért?“, hanem a „kiért?“ kérdése visz közelebb Krisztus keresztségének titkához.

Nincs szenvedés nélküli élet, Isten rólunk alkotott személyes tervének is részei azok a terhek és próbatételek, amelyekkel életünk során találkozunk. Sok szenvedést mi magunk okozunk bűneinkkel, önzésünkkel és szeretetlenségünkkel; ezeket szeretnénk elkerülni, és ellenünk küzdenünk kell. Vannak azonban olyan megpróbáltatások is, amelyek Isten szeretetervében vannak, amelyeket nem mi okozunk, mégis részévé válnak életutunknak. Ha ezeket hittel és bizalommal fogadjuk, Isten kegyelmével javunkra válhatnak, és közelebb vezethetnek ahhoz a célhoz, amelyre meghívott bennünket.

Isten hasonlít az ötvösmesterhez, mi pedig a kezében formálódó nemesfém vagyunk. Ahhoz, hogy a nyers anyagból szép és értékes alkotás szülessen, a fémét újra és újra tűzbe kell tenni, kalapálni, formálni, csiszolni kell. Ez a folyamat nehéz és nem fájdalommentes. Ha azonban bízunk Isten szeretetében, megértjük, hogy nem önkényesen alakít bennünket: minden érintése egy nagyobb szépség és tisztaság felé vezet. Kentenich atya így fogalmaz: „Isten-szobrász, üss oda, a gyermeked vagyok! Minden ütés mögött Isten atyai kezét érzem.”

Meg kell tanulnunk Istent szerető Atyánknak látni, aki tudja, milyen művet szeretne formálni életünkben. Minél mélyebb a bizalmunk iránta, annál kevésbé függünk mások elismerésétől vagy véleményétől. Aki engedi, hogy Isten formálja, annak nem kell állandóan emberi megerősítés után kutatnia. Belső biztonságát nem a világ tapsából, hanem abból meríti, hogy tudja: a Mester kezében van, aki szeretettel és bölcsességgel alakítja őt.

A keresztest hordozó Krisztus nemcsak példát ad számunkra, hanem erőt is. Ha vele járjuk utunkat, akkor a szenvedés nem válik értelmetlenné: Krisztus arca egyre világosabban felragyoghat rajtunk, bennünk és általunk a világban.

GONDOLATOK CSABÁTÓL

„Életünk minden nehézségét, bizonytalanságát, kétkedését, hitetlenségét, de hitét is a kereszthez viszonyítjuk. Életünk úgynevezett magélménye a kereszt. Az önátadás jelképe. Az önátadás valósága. [...] A kereszt nem Isten szeretetének szimbóluma, hanem maga Isten szeretete, az örökké jelenvaló szenvedés és szeretet valósága.

Kentenich atya »magélménye«²: nap mint nap megnyugodni abban, hogy az Atya áldása a kereszt. Az egyén, a család és a nemzet életére egyaránt.” (*Csaba kéziratából, dátum nélkül*)

„A bánat így emel fel égre mégis.”

„Most szóltak, hogy írjunk valamit az Oázisba³ a kegyelmi tőkével kapcsolatban. Pont most, amikor olyan vacakul vagyok. Egy komoly betegség már két hónapja megkeseríti az életemet. Ingerült vagyok és rosszkedvű, most nem tudok felemelő dolgokról írni. Megtisztelő, de írjon valaki más. És ekkor lapoztam át schönstatti naptárunkat szeptemberről októberre, és az új oldalon néhány verssort olvastam Radnóti Miklóstól:

»Sötét a bánat kútja, s mint a jég,
de tükrén mégis ott borzong az ég,
mélységbe hullott életem elé is
így tartja védő két kezét a kék.
A bánat így emel fel égre mégis.«

Mit akar tőlünk az Isten, amikor megkeres a szenvedéssel, a bánattal, a nyomorúsággal? Mindenkinek erejéhez és tűrőképességéhez mérten szól. Nekem nem nagy fájdalom jutott, csak nagyon megkeseríti az életemet. Méltatlan kis szenvedés, nem való arra, hogy nagylelkűen felajánljam, hogy másoknak nem kézzel fogható ajándékként odanyújthassam. Mit kezdene vele a Jóisten, a Szűzanya? Számukra bizonyára a nagy, komoly, hősies szenvedés az igazán értékes – gondolom bután és nagyképűen (mintha még sohasem hallottam volna Óbudaváron, hogy az egészen apró kellemetlenségeket, nehézségeket is odaajándékozhatjuk, így minden keresztnak értelmét látjuk, kevésbé csüggedünk miatta, erősödünk általa). Szívemben ezek a gondolatok hangzanak: ezt kaptad, becsüld meg, a magad »mélységbe hullott« életét így megemelheted! Légy sokkal alázatosabb és hálás szívű, hiszen semmid sincs, amit ne kaptál volna!

Drága Szűzanyám, fogadd el ezt a kis méltatlan szenvedést, saját magamat! Most, hogy ezeket a sorokat írom, jut eszembe, hogy a folyamatosan jelenlévő hol tompa, hol nyilalló fájdalom ellenére jobban megy a napi munka. Nem is az a jó szó, hogy

² Kentenich atya édesanyja kénytelen volt fiát árvaházba adni és ekkor a Szűzanyára bízta gyermekét – *a szerk.*

³ A Schönstatt Mozgalom lapja – *a szerk.*

jobban, hanem inkább szebben. Szebben megy a munka, és kitartóbb vagyok. Összeszorított fogakkal ugyan, de valamit tudok én is adni: »a bánat így emel fel égre mégis.«” (Oázis, 2008. december)

HOGYAN LÁTTÁK ÖT MÁSOK?

Ozsvári Csaba 2009. július 9-én, Óbudaváron, közösségével együtt, az egyhetes családnapi csúcspontját jelentő ünnepi szentmisén feltétel nélkül felajánlotta életét és munkáját Magyarország lelki megújulásáért a Szűzanya által Istennek.

Isten ezt a felajánlást váratlan és emberi szemmel nézve rendkívül fájdalmas módon fogadta. Az ünnepi szentmise után Csaba hirtelen szívhalál következtében elhunyt. Földi nézőpontból ez megrendítő tragédia volt családja, barátai és közössége számára. A hit szemével tekintve azonban felragyoghat bennünk a beteljesedés és a végső hazatérés titka is.

Csaba a halála előtti napokban közösségével együtt családnapokon, lelkigyakorlaton vett részt. Az egyik előadás során Gertrud Maria Erhard nővér egy kisfilmet vetített le. A történetben egy sziklamászó sikertelenül próbál feljutni a csúcsra, majd ráeszteledik. Kétségbeesésében a sötétbe kiált: „Istenem, segíts!” Ekkor egy hangot hall: „Vágd el a biztosítókötetet!” A nővér ezen a ponton megállította a filmet, és megkérdezte a résztvevőket, mit tennének ebben a helyzetben. Csaba gyorsan és határozottan azt válaszolta, hogy elválna a kötet. A történet végén kiderül, hogy a hegymászó nem merete elvágni a kötetet, és reggelre a világosban látszik, hogy mindössze egy méterre függött a földtől megfagyva a hideg éjszakában.

Az Atya végtelenül irgalmas, igazságos és jóságos. Ezért az ő közelében, az ő kezei között biztonságban tudhatjuk magunkat, és feltétel nélkül átadhatjuk magunkat neki. Szívből igent mondhatunk kívánságaira, és egyre inkább magunkévá tehetjük szeretetteljes terveit. E tervek legmélyebb értelme most és mindörökké a szeretet. Az életszentség útja annak a gyermeknek az útja, aki akaratát és szívét egyaránt átadja mennyei Atyjának. Csaba hite, Isten utáni vágyakozása és bizalma ebben a fényben különleges jellé és tanúságtétellé vált mindazok számára, akik ismerték őt.

Csaba halála után tíz évvel a magyar Egyház vezetése a 2007-ben készített missziós keresztjét választotta ki arra a küldetésre, hogy a Kárpát-medencét bejárva szolgálja a lelki megújulást és segítse a budapesti S2. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusra való felkészülést. A missziós kereszt a kongresszus egyik meghatározó jelképe lett. A rendezvény egész hete alatt minden szentmisén az oltár mellett állt, és a feltámadás örömét hirdette; a benne elhelyezett ereklyék által megjelenítve a mennyei Egyház örömét az oltár asztala körül.

A záró szentmisén, amelyet Ferenc pápa celebrált, a Csaba által készített evangéliumos könyv, kehely és oltárkereszt szolgált. Az ő keze munkája volt a kicsinyített missziós kereszt is, amelyet a Szentatya a magyar Egyháztól ajándékba kapott. Egyházművészként elért a csúcsra, és hitünk szerint az életszentség útján is előttünk járt és célba ért. Művészi életműve így különleges módon kapcsolódott az Egyház egyetemes küldetéséhez. Hitünk fényében pedig úgy tekintünk rá, mint aki példát mutatott a Krisztus iránti önátadás és bizalom útján.

IMÁDKOZZUNK

Szentháromság Isten!

A földi élethez hozzátartozik a szenvedés és a küzdelem. Jézus Krisztus megváltó áldozata által azonban minden szenvedésem és megpróbáltatásom értelmet nyerhet. Neked felajánlva kegyelemforrássá válhat mások javára és az Egyház épülésére.

Köszönöm, ha néha megérezhetem, hogy életem és szenvedésem valamiképpen részesedés Jézus életéből és keresztjéből. Adj nekem bátorságot, bizalmat és gyermeki hitet, hogy életem vezetését egészen rád bízam! Add meg nekem mindazt, amit tőlem kívánsz, és adj erőt ahhoz is, hogy hűségesen elfogadjam akaratomat!

Fogadd el keresztemet, amelyet Jézussal egyesülve szeretnék hordozni! Áraszd kegyelmedet azokra a papokra és testvéreinkre, akik különösen nehéz próbatételeket élnek át az Egyházban!

Segíts, hogy életem végső célját soha ne veszítsem szem elől, és az örökélet reménye mindig élő maradjon bennem! Add kegyelmedet, hogy halálom órája a kegyelem állapotában találjon, és a veled való szeretetközösségben maradhassak, és irgalmad befogadására készen álljak!

Ámen.

Szűz Mária, Egyház anyja, könnyörögj érettünk!

Mi az életemben az a „biztosítókötél”, amelyhez még ragaszkodom, pedig Isten arra hív, hogy bizalommal engedjem el?

Kiért tudnám felajánlani azt a félelmet, nehézséget, szenvedést, amelyet most hordozok?

9. KRISZTUS-HORDOZÓKKÁ VÁLNI,
MINT A KEHELY ÉS A PATÉNA
Küldetés az Egyház megújulásáért

XVI. Benedek pápa kelyhe

- Szemléljük csendben a képet! Engedjük, hogy szépsége és üzenete megnyissa szívünket az elmélkedésre! Figyeljünk arra, milyen gondolatokat vagy érzéseket ébreszt bennünk!

Ozsvári Csaba alkotásait Európa számos templomában őrzik, tisztelik, használják. Liturgikus tárgyai az Egyház imádságát és istentiszteletét szolgálják, viselik keresztjeit, művei így a magyar keresztény kultúra követeinek is tekinthetők. Csaba művészete egyszerre mélyen keresztény és sajátosan magyar: az evangélium örök üzenetét a magyar kultúra nyelvén és jelképrendszerén keresztül közvetítette.

Mi is keresztényként és magyarként szeretnénk részt venni az Egyház megújulását segítő folyamatban, és gazdagítani azt. Keressük személyes küldetésünket, hogy életünkkel, szolgálatunkkal és tanúságtételünkkel hozzájárulhassunk az Egyház építéséhez. Szeretnénk nyitott szívvel alakítani környezetünket, miközben mi magunk is formálódunk a Szentlélek vezetése alatt.

Csaba mély meggyőződéssel vallotta, hogy a mindenkor pápa Krisztus földi helytartója, ezért különös figyelemmel kísérte tanítását és megnyilatkozásait. Az Egyház iránti hűsége tudatos, imádságos és tevékeny együttműködés volt azzal a küldetéssel, amelyet Krisztus bízott Egyházára.

GONDOLATOK CSABÁTÓL

„Valami megváltozott... Most valami új következik? Nincs abban semmi rendkívüli, hogy az Isten személyesen megszólítja az embert. Maga a gesztus rendkívüli, de az Isten tett ilyet régen is. Neveden szólítalak téged! Isten a kor jelei által szól az emberhez, de nagyon kell vigyázni, hogy ne keverjük össze azt, amit a kor szava diktál azzal, amit az Isten mond nekünk! [...] A megszólított embereket mindig szembehelyezi saját korukkal. A keresztényeknek ma jobban, mint bármikor tisztában kell lenniük azzal, hogy egy kisebbséghez tartoznak és szemben állnak mindazzal, ami az Újszövetség szóhasználata szerint az »e világ szelleme«, vagy a kor szava szerint logikus, nyilvánvaló és helyes. Tudatában kell lenniük hitük és az evlág szellem közti különbségnek. [...] A mai egyházújítók, lelkeségi megújítók sokszor összekeverik a megújulást a korszerűvé tétellel, ami sokszor a kényelmüket szolgálja. A mai kor keresztényének hite legjobban Ratzinger bíboros szavaival jellemezhető: »a mai ember hite megkísértett hit, az elkötelezettség és a szabadság, a hűség és a hűtlenség, a hit és a hitetlenség határán imbolyog«. Szerintem ezért fontos, hogy kötődjünk az Egyházhoz, kötődjünk az egyházi tekintélyhez. Nagy veszély rejlik abban, hogy mindenki azt csinál, amit akar, megújítja a neki nem tetsző dolgokat és közben hivatkozik a Szentlélekre.

Hinnünk kell, hogy az Egyház nem pusztán emberi képződmény, hanem Isten akaratából létező, nem pusztán a hívek közössége, Isten népe, hanem Jézus Krisztus Teste, Krisztusnak titokzatos módon jelenlévő országa. Isten reális jelenlétének

helye a mai világban... Az Egyház nem a mi egyházunk, hanem az Ő Egyháza, amiből mi is részesülünk a kegyelem által, ezért nem rendelkezhetünk tetszésünk szerint vele. Alapvető és érinthetetlen szerkezet, nem demokratikus, hanem hierarchikus és szentségi. (Apostoli folytonosságon alapuló hierarchia). A tekintély nem többségi szavazaton múlik, hanem Krisztus tekintélyén, aki tovább adta Péternek újbóli eljöveteleig. Lehet, hogy ez a mai korban túl egyházas gondolkodásnak tűnik, de csak erre a látásmódra támaszkodva lehet megérteni az egyház hierarchiájának való engedelmesség szükségét és hasznát. Egy schönstatti mindig elhiszi és engedelmeskedik annak, amit az Egyház mond, még akkor is, ha ez teljesen ellene mond a saját elképzeléseinek és a mai kor hangjának! A hit azt jelenti, hogy együtt hiszek az Egyházzal.

Jelentős változások előtt állunk, tehetetlennek érezzük magunkat, a világban történő dolgok (hitünk szempontjából negatívnak tűnő dolgok) közepette, nem érezzük biztonságban magunkat, féltjük gyermekeink tisztaságát, egészségét, testi épségét. Egy rend felbomlásának közepén vagyunk. Hogy mi fog kialakulni, azt nem tudjuk, de bízunk Krisztus ígéreteiben – Ne féljete, legyőztem a világot!

Új világot építünk! Vannak élethelyzetek, amelyekben nem tehetünk semmit, és egyre több ilyen helyzet van. Ahol az emberi természet beteg vagy gyenge, ott alig van eredménye a legjobb akaratú tevékenységünknek vagy akár jófételtelünknek. Az emberi tevékenység (legyen nevelés vagy más)? [...] Ugyanígy az önnevelésnek is vannak komoly korlátai. Tehetetlenek vagyunk, mert emberek vagyunk, megkísértett hitű emberek. Ezt élte meg Bartolo Longo és Josef Kentenich atya. És hívták a Szűzanyát. Eszembe jutott egy feszület, az, amit mi schönstatti keresztnek vagy szövetségi keresztnek hívunk. A Megfeszített Krisztus mellett a Szűzanya egy helyben felfogja Krisztus kiömlő véré. A Szűzanya ezen az ábrázoláson az Egyházat jeleníti meg. Az egy, szent és katolikus Anyaszentegyház. A Szűzanya és az Anyaszentegyház egy és ugyanaz. Kentenich atya a Mária-kongregáció megalapításakor ezt mondta: „Kérni akarjuk a Szűzanyát, hogy jöjjön közénk. Amit önnevelésként teszünk, az nem sok. De amit teszünk, a Szűzanyának akarjuk ajánlani és kérni őt, hogy jöjjön közénk.” Kérni akarjuk az Anyaszentegyház, hogy jöjjön közénk. Amit önnevelésként végzünk, az nem sok. De amit teszünk, azt az Anyaszentegyház, hogy jöjjön közénk. Amit önnevelésként végzünk, az nem sok. De amit teszünk, azt az Anyaszentegyház, hogy jöjjön közénk. A Szűzanya nem dolgozik egyedül, hanem mindig Jézussal együtt. Háziszentély/háziszentélyek hálózata – Óbudavár – a Szűzanya jelen van. Sajátos schönstatti légkör a lakásban és Óbudaváron. A kápolna az uralkodó a légkör kialakításában.

Új házat, új világot építünk. Jézust és Máriát mindig együtt kell látnunk. Mária soha olyan dolgot nem mond, amit már Jézus ne mondott volna (vö. *kánai menyegző*).

A világban agresszív, támadó légkör van a kereszténységgel szemben. Támadja a lelket! Kikezdi a hitet! Az egyes ember nem tud felülemelkedni ezen, még a család is kevés ehhez. Nem lehet úrrá lenni egy olyan hit nélküli, Istent kiküszöbölő akaró légkörön, ami egy egész korszakra rányomja a bélyegét. Az egyén, a család, az egymással kapcsolatot teremtő családok is kevesek ehhez. Várat kell építeni, melyben a házak (a családok) kapcsolatban vannak egymással és a központtal, a szentéllyel. Építenünk kell ezt a várat, amely annak az országnak a városa, amit Egyháznak hívunk, Krisztus titokzatos módon jelenlévő Országának.” (Csaba kézírata pontos dátum nélkül, 2003 körül íródhatott)

ÖSSZEGZŐ MEGFONTOLÁSOK

Ozsvári Csaba alkotásai liturgikus tárgyak, nem tömegcikkek. Minden egyes műve kiemelkedő értéket képvisel: egyrészt magas művészi színvonala, másrészt – és mindenekelőtt – szent rendeltetése miatt.

A 21. századi keresztény élet sokszor kisebbségi létforma a tömegtársadalom szövetében. Hivatásunk a misszió: hűséggel és alázattal továbbadni a ránk bízott örömhírt és reménységet. Nem önelégülten vagy felsőbbrendűséget sugallva, hanem szolgáló szeretettel. Ahogyan a kehely vagy a paténa Krisztus jelenlétének hordozója, úgy kell nekünk is Krisztus-hordozókká válnunk: olyan emberekké, akik életükkel világítanak és utat mutatnak a keresőknek.

Csaba egyházművészként, valamint hűséges és áldozatkész férjként és család-apaként vett részt az Egyház küldetésében. Mély hite, hiteles nemzetközi szinten is kiemelkedő művészi tevékenységével koherens élete iránymutató példa számunkra, hogy mi is a magunk területén a világ felé szóló evangelizáló küldetéstudattal és éber, szolgáló szeretettel legyünk hűségesek Egyházunkhoz és a minket végtelenül szerető, felemelő Isten terveihez.

Keresztény küldetésünk elsődleges tere a családjunk. Téves lenne úgy beszélni misszióinkról, hogy közben megfélemezünk a ránk bízott legközelebbi emberekről. Családjunk és az Egyház egymást feltételező valóságok: a család az Egyház élő sejtje, az Egyház pedig Isten nagy családja. Egymásban és egymásért élnek, és együtt jelenítik meg Krisztus titokzatos testét. Ozsvári Csabára figyelve megfelelő és szent egyensúlyt találunk e tekintetben.

Életében különleges harmóniában találkozott a bensőséges szeretet, a szépség iránti érzék, a hűség és az alázat. A ránk bízott Egyház kincseinek megőrzése és a folytonosan megújuló kegyelmi közösség dinamizmusa az ő személyes életében együtt virágzik és hoz gyümölcsöt. Élete arra tanít, hogy a hagyományhoz való hűség és a megújulásra való készség nem ellentétei, hanem feltételei egymásnak.

A mai keresztény ember számára ezért különösen időszerű a példája. Nekünk is részt kell vennünk az Egyház megújulásának folyamatában, amely a megtéréstől és személyes kapcsolatainktól egészen a világegyház életéig terjed. A valódi változás azonban mindig önmagunk megújításával kezdődik.

Ozsvári Csaba egyik legkedvesebb teológusa Joseph Ratzinger, a későbbi XVI. Benedek pápa volt. Az 1969-ben megfogalmazott, gyakran idézett gondolatai ma is prófétaival erővel szólnak a jövő Egyházáról:

„A jövő egyháza kicsi lesz, messziről egészen előről kell kezdenie. [...] Egy bensőséges egyház lesz. De ebből a bensőséges és egyszerű egyházból nagy erő fog kiáradni. Mert egy teljesen megtervezett világban az emberek kimondhatatlanul magányosak lesznek. Ha Isten eltűnik előlük, meg fogják tapasztalni teljes, borzalmas szegénységüket. És hívők kis közösségét, mint valami újdonságot fogják felfedezni, mint reményt, mint választ, amit titokban mindig kerestek.”

XIV. Leó pápa székfoglaló szentmiséjének homíliájában így beszélt: „... a misziós lelkiületnek kell lelkesítenie minket. Nem zárulhatunk be kis csoportjainkba, s a világnál felsőbb rendűnek sem érezhetjük magunkat; arra nyertünk meghívást, hogy mindenkinek felkínáljuk Isten szeretetét, hogy megvalósuljon az az egység, amely nem szünteti meg a különbözőségeket, hanem értékeli mindenki személyes történetét és minden nép társadalmi és vallási kultúráját.

Testvéreim, ez a szeretet órája! ... A Szentlélek fényével és erejével építsünk egy olyan Egyházat, amely Isten szeretetének alapján áll, az egység jele, egy missziós Egyházat, amely kitárja karjait a világ felé, amely hirdeti az Igét, amely engedi, hogy nyugtalanítsa a történelem, és amely az összhang kovászává válik az emberiség javára.” (Katolikus.hu, 2025. május 18. Ford.: Török Csaba)

ZÁRÓIMÁDSÁG

Imádkozzunk Csabával és Kentenich atya szavaival az Egyház megújulásáért!
„Add, Istenem, hogy minden szellem az igazságban és minden szív a szeretetben egyesüljön!”
Saját életünk megújításával kezdjük el aktívan az Egyház megújítását! Mindennapi hűségünkkel és alázatunkkal járulunk hozzá a megújulási folyamathoz!

A Szentlélek eljövetele (Kisléghi Nagy Ádám festménye a szombathelyi Sarlós Boldogasszony-székesegyházban; a jobb alsó sarokban Csaba)

TANÚSÁGTÉTEL

Hisszük, és számos tapasztalat is megerősíti, hogy Ozsvári Csaba életpéldája és közbenjárása segíthet bennünket abban, hogy hűségesen járjunk az Egyház által kijelölt úton, éljünk a kegyelem nekünk felkínált lehetőségeivel, és így megtisztuljunk, megerősödjünk, valamint gazdagítsuk családjunkat, közösségeinket és környezetünket. Erről tanúskodik a következő történet is.

Oltárczy Tünde meséli (2010): „Pár évvel ezelőtt megismerkedtem egy fiatal párral. Akkor két gyermekük volt. azóta megszületett a harmadik is, fél évvel ezelőtt.

Gyakran beszélgettem velük. Ilyenkor szóba került, hogy nincsenek egyházilag összeházasodva. Nem tudják miért, de nem rendezték még a házasságukat. Nincs idejük, annyi feladattal jár az egyébként nagyon jól működő vállalkozásuk. A férj Németországból telepedett vissza néhány évvel ezelőtt szülei és barátai legnagyobb megrökönyödésére. Senki nem tartotta normálisnak elmondása szerint, de őt valami belső hajtóerő erre a döntésre készítette.

Az édesanya művészettörténész (!), éppen egy képzőművészeti könyvet írt akkoriban, a gyerekek is ezer feladatot adtak számukra. Egyszerűen nem jut erre most idejük. A feleség részéről az elhatározás talán még meg is lenne, de a férj nem tartja ezt olyan jelentős dolognak.

Ez évben, húsvét előtt egy találkozás alkalmával lelkesen újságolta a férj, hogy egy nagyon jó házat sikerül megvenniük. Korábban már volt egy másik ház is kilátásban, de az nagyon nagy felújításra szorult, és valami miatt az üzlet nem jött létre. Váratlanul jött ez a lehetőség számukra. Először csalódottak voltak, mert az újsághirdetésben az állt, hogy egy wekerlei házat árulnak. Amikor meglátták, hogy ez tulajdonképpen csak a Wekerle-telep és Kispest-kertváros határán helyezkedik el, be sem akartak menni, ők ugyanis nem itt akartak házat venni. A feleség erősködött, hogy nézzék meg, ha már eljöttek.

Amikor bementek, A feleség finoman megfogta az éppen beszélni készülő férj kezét, hogy még ne mondjon semmit, és halkán odasúgta, hogy beszéljék meg közösen mielőtt döntenének. Úgy érezték, hogy a háznak különös szellemisége, hangulata van, ami viszont azonnal megragadta mindkettőjüket. Otthon megbeszéltek, hogy megveszik a házat. Jelenleg nagyon boldogan készülnek a beköltözésre.

A férj elbeszéléséből és leírásából azonnal tudtam, hogy Csaba korábban műhelyként használt házáról van szó.

Későbbi beszélgetésünk során egy elejtett szó kapcsán azt is megtudtam, hogy mindkettőjük számára hirtelen fontossá vált, hogy szeretnék Isten előtt rendezni házasságukat. Elmentek a plébánoshoz, és jegyesoktatásra jártak. A feleség befejezte a könyvírást, és a harmadik gyermekük születése mellett meg tudták oldani, hogy rendszeresen részt vegyenek a jegyesoktatáson.

Kérdésemre, mi tette ezt ilyen gyorsan időszerűvé (hiszen eddig nem volt olyan fontos ez a kérdés az életükben), azt válaszolták, hogy maguk sem tudják miért, de mindkettőjükben egyszerre született meg ez az elhatározás.

Így ez évben Isten színe előtt is egybekeltek. Azóta nemcsak az üzletükben, hanem a templomban is találkozunk, ahol az egész család apraja-nagyja megjelenik. Igazán Nagy öröm őket ott látni!

A megtérés mindig konkrét.

Mi az a lépés, amire Isten hív engem? Lehet ez egy gyónás, a vasárnapi mise újramezdése, megbocsátás, szolgálat vállalása, a házasság szentségi rendezése vagy egyszerűen napi tíz perc ima. „Kit tudok közelebb vinni Krisztushoz?”

A VÉGTELEN SZÉPSÉG FORRÁSA

XVI. Benedek pápa beszéde a művészekhez

Sixtus-kápolna, 2009. november 21.

Nagy örömmel fogadlak Titeket ezen az ünnepélyes helyen, amely oly gazdag művészetben és emlékekben. Szívélyesen köszöntelek Mindannyiatokat és köszönöm, hogy elfogadtátok meghívásomat. E találkozással szeretném kifejezni és megújítani az Egyház barátságát a művészet világával, azt a barátságot, amely az idők során kiegyensúlyozottá lett, hiszen a kereszténység kezdetei óta jól megértette a művészetek értékét, bölcsen alkalmazta sokféle nyelvezetét, hogy továbbítsa az örökké változatlan üdvözítő jó hírét. Ezt a barátságot folytonosan előmozdítjuk és fenntartjuk, hogy hiteles és termékeny legyen, megfelelő az idők járásának, valamint vegye figyelembe a szociális és kulturális helyzetet és változásokat. Íme, ezért jött létre ez a mostani találkozásunk is!

Szívből köszönöm Mons. Gianfranco Ravasi, a Kultúra Pápai Tanácsának, és az Egyházi Kulturális Javak Pápai Bizottsága elnökének, hogy előmozdította, előkészítette ezt munkatársaival együtt, valamint hozzám intézett szavait. Köszöntöm a Bíboros és Püspök Urakat, a Papokat és a jelenlévő kiemelkedő személyiségeket.

Köszönöm a Pápai Sixtus-kápolna zenészeinek is, hogy muzsikájukkal kísérik ezt a jelentőségteljes alkalmat. Ennek a találkozásnak Ti vagytok a főszereplői, kedves és illusztris Művészek, akik különféle országokból, kultúrákból, különféle vallásokból, talán egyesek a vallási tapasztalattól távolról is érkeztek, de vágyuk az, hogy élő kommunikációba lépjenek a katolikus Egyházzal és ne korlátozzák a létezés határait csupán anyagi célokkal, egy leegyszerűsített és banalizált világlátással. Ti jelenítitek meg most a művészetek változatos világát, s éppen ezért általatok szeretném elérni baráti meghívásommal, a párbeszéddel és az együttműködéssel valamennyi művészt.

Néhány jelentős körülmény gazdagítja ezt a találkozót. Emlékezzünk arra, hogy tiszteletreméltó elődöm, Isten szolgája, II. János Pál pápa tíz évvel ezelőtt, a jubileumi szentév vigiliáján intézett levelet a művészekhez. A pápa, aki maga is művész volt, ünnepélyes pápai dokumentummal fordult a művészekhez, baráti beszélgetés módján hangsúlyozva, hogy azokhoz szól, „akik – amint megszólításuk is mutatja – szenvedélyes odaadással keresik a szépség új megjelenéseit, »epifániáit«”. Ugyanez a pápa 25 évvel ezelőtt nyilvánította Boldog Angelico festőt a művészek védőszent-jévé; benne jelölve meg a hit és a művészet közötti tökéletes összhangot. Gondo-

latban azonban visszatérek negyvenöt évvel ezelőtre, 1964. május 7-éhez, amikor is VI. Pál pápa történelmi találkozóra hívta a művészeket ugyanerre a helyre, hogy megerősítse az Egyház és a művészek közti barátságot. Azok a szavak, amelyeket akkor mondott, ma is visszhangoznak a Sixtus-kápolna falai között, megérintve a szívünket és az értelmünket: „Nekünk szükségünk van Rátok!” – mondta. „Szolgáltatunkban nekünk együtt kell működünk. Amint tudjátok, a mi szolgálatunk az, hogy prédikáljuk és elfogadhatóvá, érthetővé, sőt magával ragadóvá tegyük a lélek, a láthatatlan, a kimondhatatlan Isten világát. Ebben a dologban pedig Ti mesterek vagytok. A ti hivatásotok, küldetésetek, a Ti művészetetek éppen az, hogy megértve az ég, a lélek értékeit, szavakba, színekbe, formába öltöztetve tegyétek elfogadhatóvá”. VI. Pál közel érezte magát a művészekhez, akiket ilyen lángoló szavakkal illetett: „Ha nélkülöznünk kellene a Ti segítségeket, akkor a szolgálatunk dadogóvá és bizonytalanná válna. Különleges erő kifejtéssel magát ezt a szolgálatot kellene művészetté tennünk, sőt prófétaivá. Ahhoz, hogy az intuitív szépség lírikus kifejező erejéig eljussunk, egyesíteniünk kellene a papságot a művészettel”. Ezzel VI. Pál elkötelezte magát, hogy „helyreállítja a barátságot az egyház és a művészek között” azt kérve tőlük, hogy munkálkodjanak ugyanezen. Elemezzék komolyan és objektíven, tárgyalják meg egymás között azokat az okokat, amelyek zavarták ezt a kapcsolatot. Mindannyian bátran és szenvedélyesen vállalják annak felelősségét, hogy egy megújult, a megismerés és a párbeszéd elmélyült céljával, a művészet hiteles „reneszánszával” gazdagon, egy új humanizmus összefüggésében fáradozzanak. Ez a történelmi találkozás, mint mondtam, a hitnek és az emberi kreativitásnak e szentélyében zajlik. Nem véletlenül vagyunk tehát éppen ezen a helyen itt együtt, amely építészeti és szimbolikus dimenzióiban is egyedülálló, ám még inkább a freskói miatt, amelyek összetéveszthetetlené teszik, kezdve Perugino és Botticelli, Ghirlandaio és Cosimo Roselli, Luca Signorelli és mások remekművéig, amelyek a teremtés történetétől Michelangelo Buonarroti mesterművéig, az Utolsó Ítéletig vezetnek minket. Ez utóbbi kétségtelenül az egész művészettörténet egyik rendkívüli alkotása. Itt gyakran megszólalnak a zene egyetemes hangjai is, hála a nagy zeneművészek géniuszának, akik művészetüket szívesen állították a liturgia szolgálatára, segítve a lelket Istenhez emelkedni. Ugyanakkor a Sixtus-kápolna emlékek sajátságos kincsestára, mivel az egyház és az emberiség történelmét meghatározó események ünnepélyes színhelye.

Mint tudjátok, a bíborosi kollégium itt választja meg a pápát. Én is itt éltem át félelemmel eltelve, de teljes bizalommal az Úrban Péter apostol utódává választásom felejtethetetlen pillanatait.

Kedves Barátaim! Hagyjuk, hogy ezek a freskók ma hozzánk szóljanak, vonzzanak minket az emberi történelem végső célja felé. Az Utolsó Ítélet, amely mögöttem helyezkedik el, arra emlékeztet, hogy az emberiség történelme szüntelenül felfelé haladó mozgás, örökös feszülés a teljesség, a végső boldogság, az önmagát örökösen felülmúló távlat felé. Drámaiságában ugyanis szemünk elé állítja az ember végső bukásának veszélyét is, amely akkor fenyegeti az emberiséget, amikor hagyja, hogy a gonosz, az igazságtalanság minden fajtája ellen. A hívők számára a feltámadt Krisztus az Út, az Igazság és az Élet. Az, aki hűségesen követi, annak ő Kapu, amely a színről színre látásra vezet, Isten látására, aki határtalan forrása a teljes és végleges boldogságunknak.

Michelangelo elénk tárja az Alfát és az Ómegát, a történelem kezdetét és végét. Arra hív bennünket, hogy örömmel, bátran és reményteljesen haladjunk végig az élet útján. A michelangelói festészet drámai szépsége, színeivel, formáival tehát a reménység üzenete, hatékony meghívás arra, hogy tekintetünket a végső horizont felé emeljük. A szépség és a reménység közötti mély kapcsolatra hívta fel a figyelmet VI. Pál pápa is az 1965 decemberében, a II. Vatikáni Zsinat lezárásakor a művészekhez intézett üzenetében. Ünnepelesen kijelentette: „a Zsinat Egyháza a mi szavunkat hirdeti: ha ti az igazi művészet barátai vagytok, akkor a mi barátaink vagytok!” És még hozzáteszi: „ennek a világnak, amelyben élünk, szüksége van a szépségre, hogy ne zuhanjon kétségbeesésbe. A szépség az igazsághoz hasonlóan örömmel tölti el az emberek szívét, s ez az értékes gyümölcs ellenáll az idők romlásának. Egyesíti a nemzedékeket és megteremti közöttük a csodálat kommunikációját. Ez a kegyelem a ti kezeiteknek is köszönhető... Emlékezzetek arra, hogy a világ szépségének őrzői vagytok.”

Korunk jelen helyzetét társadalmi és gazdasági téren tapasztalható negatív jelenségek jellemzik, az a tény, hogy az emberek egyre inkább elveszítik reményüket: fokozódik a bizalmatlanság, az apátia, az agresszivitás és a kétségbeesés. Az a világ, amelyben élünk, azt a veszélyt hordozza, hogy megváltozik az arculata, ahelyett, hogy emberi bölcsességgel művelnék a szépet, lelkiismeret nélkül kizsákmányolják a föld erőforrásait, tönkreteszik a természet csodáit.

Mi az, ami visszaadhatná a lelkesedést és a bizalmat, mi az, ami növelhetné az emberi lélek bátorságát, hogy visszatárljon útjára, hogy felemelje tekintetét a horizontra, hogy merjen álmodni hivatásához méltó életet, ha nem a szépség? Kedves Művészek, Ti jól tudjátok, hogy a hiteles szépség élménye soha nem mulandó vagy felületes, nem távolít el a valóságtól, hanem éppen ellenkezőleg, megszabadítja a mindennapi életet a szürkeségtől, és átalakítva ragyogóvá teszi azt.

Az igazi szépség lényegi funkciója – amint Platón már nyilvánvalóvá tette – az, hogy közölje az emberrel az üdvözítő „földindulást”, amellyel kiléphet önmagából, a kétségbeesésből, a hétköznapiassággal való megbékélésből, akár szenvedést is okozva, mint egy dárda, amely megsebez, ám éppen ezen keresztül „ébreszt fel”, kinyitva a szív és az értelem szemeit, szárnyakat adva neki, a fentiek felé fordítva őt. Dosztojevszkij szavai kétségtelenül emelkedettek, ugyanakkor paradoxok, elgondolkoztatóak: „Az emberiség élhet tudomány nélkül, élhet akár kenyér nélkül is, de szépség nélkül nem élhet, mert enélkül nincs mit csinálnia a világban. Mindennek a titka ebben áll, az egész történelem ezen fordul”. Ezt visszhangozza Georges Braque francia festő is: „a művészet feladata az, hogy felkavarjon, a tudomány pedig, hogy megnyugtasson”.

A szépség megérint, s éppen ezzel hívja fel az ember figyelmét végső sorsára, újra talpra állítja, eltölti új reménnyel, bátorságot ad neki, hogy létének egyedi ajándékát élje meg teljességgel. A szépség keresése, amelyről beszélek, nyilvánvalóan nem valami menekülés az irracionális világba, vagy merő esztéticizmus.

Túl sokszor ugyanis a szépséget illuzórikusan, népszerűsítetten, felületesen és hazug módon ábrázolják, amely ahelyett, hogy segítené az embereket kilépni önmagukból, új távlatokat nyitva eléjük, bezárja őket saját magukba, rabszolgává téve őket, megfosztva a reménytől és az örömtől. Csábító, de megtévesztő szépség ez, amely hatalomvágyat kelt, mások kihasználására ösztönöz, az obszcenitás, a törvények áthágása, az öncélú provokáció jellemzik.

A hiteles szépség ellenben arra készíti az ember szívét, hogy megnyíljon a vágyakozás, a mély tudás felé, hogy szeressen és induljon el a Másik felé, hogy lépjen túl önmagán. Ha elfogadjuk, hogy a szépség belülről érint meg minket, belülről sebesít meg, belülről nyitja meg a szemünket, akkor felfedezzük a látás örömét, azt a képességünket, amellyel teljességgel elfogadjuk létünket. Ez a titok, amelynek mi is részesei vagyunk, amely által meríthetünk a teljességből, a boldogságból a mindennapi elkötelezettségeinkben. II. János Pál pápa a művészekhez írt levelében idézi Cyprian Norwid lengyel költő szavait: „A szépség lelkesít a munkára, a munka pedig az újjászületésre”. Később hozzáteszi: „A szép keresése annak a képzetnek a gyümölcse, amely túlhaladja a hétköznapiat. A művészet természeténél fogva egyfajta felhívás a misztériumra, amíg a lélek mélységeinek homályában kutat, vagy a gonoszság átható aspektusait vizsgálja. A művész valamilyen módon hangot ad a megváltás egyetemes várásának”. Végül megállapítja: „a szép a titok rejtjele, amely a természetfeletti felé irányít bennünket”.

Ezek a megfontolások arra serkentenek minket, hogy tegyünk még egy lépést elmélkedésünkben. A szépség, amely a világegyetemben és a természetben

található, illetve amelyet a művészi alkotások fejeznek ki, természete szerint az emberi látóhatárt és tudatot a Végtelen felé szélesíti ki, út a transzcendencia, a végső misztérium, Isten felé. A művészet annak minden kifejezésével, ahogyan a lét nagy kérdéseivel szembesül, azokban az alapvető kérdésekben, amelyekből az élet értelme fakad, összefoglal egyfajta vallásos érzést, s átalakítja a mély, belső reflexió és spiritualitás útján. Ez a képesség, amely a hit és a művészi irányultság összhangjából ered. Ebből pedig az a számtalan műalkotás jött létre, amelyeknek főszereplői, történetei, szimbólumai – tág értelemben – a Biblia, a Szentírás meg-számlálhatatlan „alapja”. A nagy bibliai történetek, témák, képek, a példabeszédek hány számtalan kimagasló művet ihlettek meg a művészet minden ágában! Ahogy a hívők valamennyi nemzedékének szívéhez tudtak szólni a művészeti alkotásokkal, a helyi műalkotásokkal, amelyek nem kevésé ékesszólóak és vonzóak.

A via pulchritudinis, a szépség útja egyidejűleg lehet művészeti, esztétikai előrehaladás, valamint a hit, a teológiai kutatás útja. A teológus, Hans Urs von Balthasar: Gloria című hatalmas művét, amely a teológiai esztétikáról szól, ezzel kezdi: „Első szavunk a szépség. A szépség azonban az utolsó szó is, amelyet egy gondolkodó értelem kiejthet, mivel az nem tesz mást, mint megkoronáz, a megfoghatatlan ragyogás dicsfényével, az igaz és a jó kettős csillagával, azok szétválaszthatatlan viszonyában.” Majd megjegyzi: „ez az az érdeknélküli szépség, amely nélkül a régi világot nem lehetne megérteni, ám amely búcsút vett az érdekek modern világától, hogy elhagyja azt vágyaival és szomorúságaival együtt. Ez az a szépség, amelyet sajnos már a vallás sem szeret és őriz”. És így fejezi be: „az, aki nevének hallatán elmosolyodik, az a polgári múlt egyfajta egzotikus játékszerének ítéli. Biztosnak érzi magát abban, hogy – titokban vagy nyíltan – nem képes többé imádkozni, s gyakran már szeretni sem”. A szépség útja tehát vezet minket, hogy fel tudjuk fogni az Egészet a részben, a Végtelent a végesben, Istent az emberi történelemben. Simone Weil írta ugyanerről: „mindaz, ami felkelti bennünk a szépnek tiszta és hiteles érzését, az valóságosan az Isten jelenléte. Van az Isten megtestesülésének egy olyan speciális formája a világban, amelynek jele a szépség. A szép a tapasztalati próbája annak, hogy a megtestesülés lehetséges. Ezért minden művészet legelsősorban, lényege szerint vallás.” Még plasztikusabb Herman Hesse megállapítása: „a művészet annyit jelent, mint megmutatni Istent mindenben.” Válaszul VI. Pál pápa szavaira, Isten szolgája, II. János Pál pápa megerősítette az Egyház vágyát arra vonatkozóan, hogy újítsuk fel a párbeszédet és az együttműködést a művészekkel: „ahhoz, hogy átadjuk a Krisztustól ránk bízott üzenetet, az Egyháznak szüksége van a művészetre”, de rögtön azt is megkérdezte: „Vajon a művészetnek szüksége van-e az Egyházra?” Így arra buzdította a művészeket, hogy találjanak rá a vallási tapasztalatban, a keresztény

kinyilatkoztatásban és abban a „nagy kódexben”, ami a Biblia, a művészi ihlet megújuló és vonzó forrására.

Kedves Művészek! Az összefoglaláshoz közeledve, akárcsak elődöm, én is szeretném kifejezni Felétek szívélyes, baráti és szenvedélyes köszöntésemet! Ti vagytok a szépség őrzői, hála a tehetség ajándékáért, azért, hogy az emberiség szívéhez szólhattok, hogy érinthetitek az egyéni és közösségi érzékenység területeit, hogy álmokat és reményeket kelthettek, hogy kitágíthatjátok az emberi tudás és az elkötelezettség horizontját. Legyenek hálások a kapott adományokért, és legyetek teljes tudatában nagy felelősségeteknek, hogy a szépséget kell megjelenítenetek, és a szépség révén kell közölnötök mondanivalótokat!

Művészetetek által hirdessétek a reményt, és tegyetek róla tanúságot az emberiség számára! Ne féljeteek szembenézni a szépség legelső és legutolsó forrásával, párbeszédet folytatni a hívőkkel, akik, mint Ti is, zarándokoknak érzik magukat a világban és a történelemben, s a végtelen Szépség felé haladnak. A hit nem csökkenti alkotó génuszotokat, művészeteteket, éppen ellenkezőleg: érvényre juttatja és táplálja azt. Lépijétek át a látható és láthatatlan világ küszöbét; elbűvölten és meghatottan szemléljétek a végső célt, a soha le nem nyugvó napot, amely megvilágítja és széppé teszi a jelent!

Szent Ágoston, aki szerelmes énekese volt a szépségnek, az ember végső rendeltetésére utalva, s mintegy ante litteram (megelőzve) kommentálva az Utolsó ítélet jelenetét, amelyet ma szemetek előtt láthattok, így írt: „élvezni fogjuk azt a látomást, ó testvérek, amelyet szem nem látott, fül nem hallott, a fantázia sohase képzelt el: olyan látványt, amely minden földi szépséget meghalad, az aranyét, az ezüstét, az erdőkét és a mezőkét, a tengerét és az égboltozatát, a napét és a holdét, a csillagokét és az angyalokét. Mindez azért van, mivel ez a forrása minden más szépségnek”. Mindannyiatoknak azt kívánom, Kedves Művészek, hogy ezt a víziót hordozzátok szemetekben, kezetekben, szívetekben, hogy örömet jelentsen a Számotokra és készteszen minél több szép mű létrehozására! Szívből megáldalak Titeket, és ahogy VI. Pál pápa egyetlen szóval mondta: Viszontlátásra!